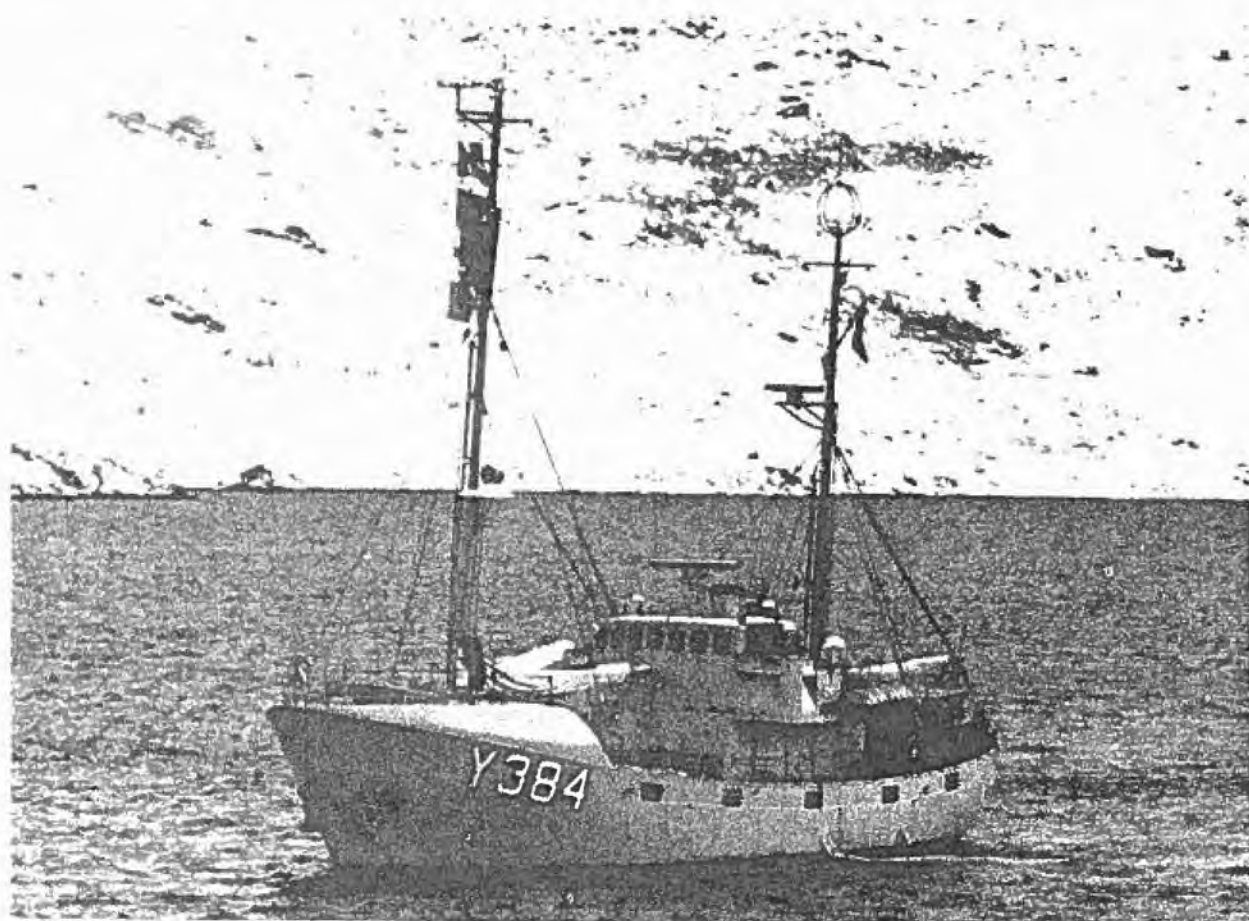

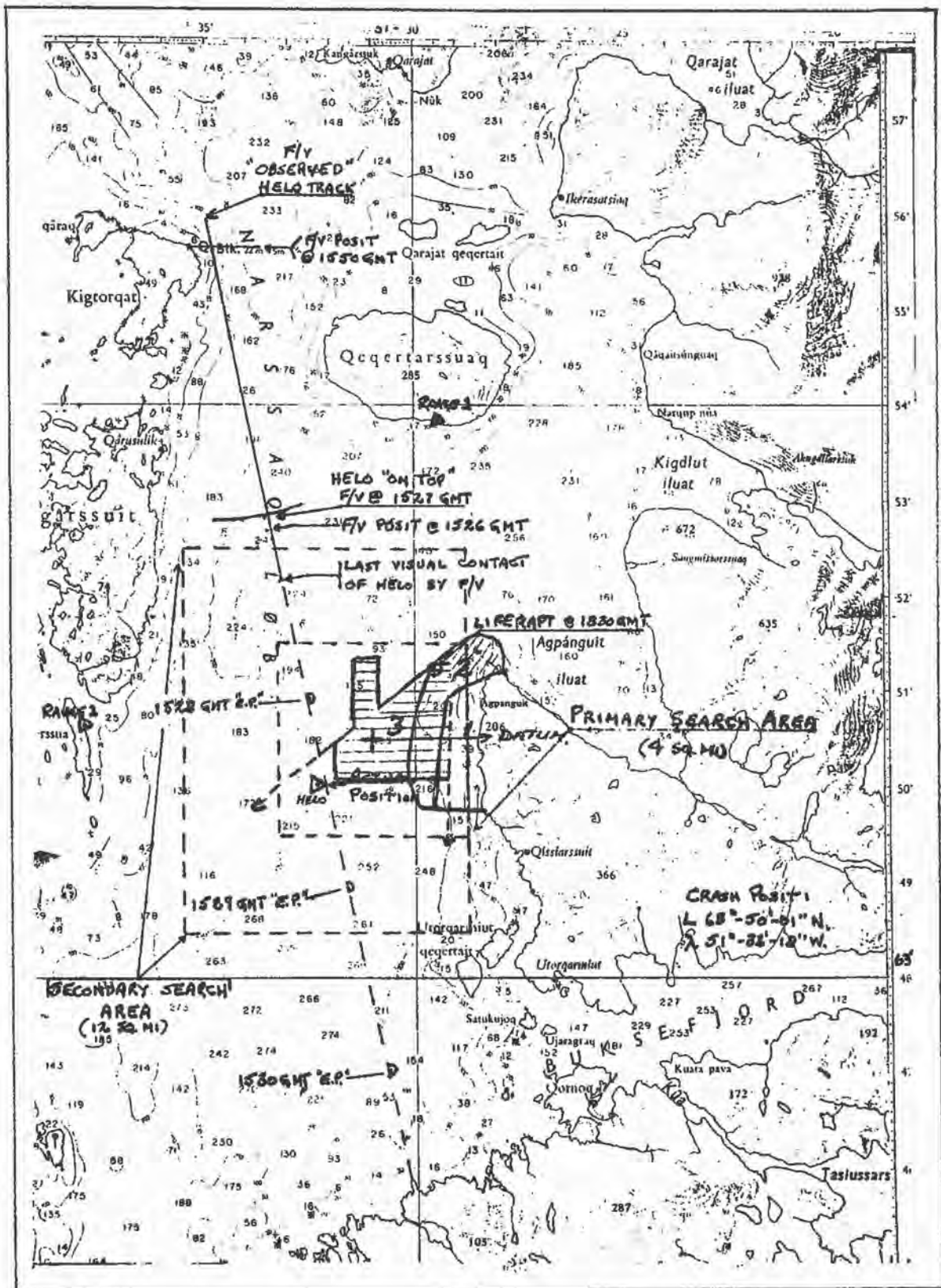
SØVÆRNS- ORIENTERING

Lokaliseringen af helikoptervraget

Den amerikanske bjærgningsekspert Bob Kutzleb fra selskabet Seaward Inc. har efter bjærgningen af Grønlandsflys nedstyrtede helikopter sendt et telegram til Søværnets deltagere. Det hedder bl.a. "... this very difficult task, and I think the deepest open sea aircraft-recovery to this date. I would like to pass my sincere respects to all involved - FYLLA, INGOLF and MAAGEN - all units are deserving of high credit for their "can do" - spirit and attitude -".

Søværnsorientering bringer her som afslutning på vor omtale af den enestående bjærgning et uddrag af en beretning fra inspektionskutteren

MAAGEN og en operationsskitse.

I en måneds tid var inspektionskutterens officersmesse operationscenter, hvor havarikommissionen, politimesteren, politiassistenten, piloter og teknikere fra GRØNLANDSFly, teknikere fra SIKORSKY - og senere

den amerikanske bjærgningsekspert fra SEAWARD Inc. - planlagde og vurderede indsatsen med hensyn til strygning med bundkædegrej, omhyggelige strøm-målinger, etablering af søgeområder samt bundundersøgelser for vurdering af mulighederne med hensyn til "sonarsearch".

"1.grønlandske minestrygerdivision" - bestående af MAAGEN, politikutteren NAKUAK og fiskeribiologfartøjet ADOLF JENSEN - arbejdede med kædegrejet, indtil det amerikanske bjærgningsfirma blev endeligt kontraheret for lokaliserings og hævning af helikoptervraget.

"Minestrygning" af området blev afsluttet 20. november på grund af kontrakten med bjærgningsselskabet.

Ved lokalisering af helikopteren med sonarsystemet "Side Scan Sonar", der blev slæbt af politikutteren NAKUAK, deltog chefen for MAAGEN som Grønlands Kommandos observatør. Da vraket var lokaliseret, kunne det konstateres, at den afsøgning i vinkel- ud fra et fastlagt datum - som man var overgået til et par dage i forvejen - med stor sandsynlighed ville have medført lokalisering af vraket ved yderligere 1-2 dages strygning i vinklen.

På grund af en meget sandsynlig yderligere svær beskadigelse af helovraget med kædegrejet var havarikommissionen meget tilfreds med, at lokaliseringen blev foretaget med sonaren. FYLLA's og senere INGOLF's deltagelse i hævnningen af OY-HAI medførte - da begge skibschefer fandt MAAGEN's fortsatte tilstedeværelse i området både ønskelig og nødvendig - at inspektionskutterens rolle i operationen blev reduceret til ren tendertjeneste: fyldning af inspektionsskibenes store bug med ferskvand ved hjælp af en haveslange, transport af klinikgaster og agterudsejlede gaster, afhentning af reservedele og post, tjeneste som dykkerplatform, og som et vigtigt led i den grønlandske havforureningskampagne: sejlads med tonsvis af affald fra INGOLF til Godthåb!

Som tidligere meddelt i Søværnsorientering af INGOLF gik vraket ved hævnningen i to dele, hvoraf hoveddelen kun hang i enkelte trosser, og efter en hurtig beslutning blev denne del af GUSTAV, NAKUAK og MAAGEN bugseret ind på ca. 30 meter vand ved Agpanguit-pynten. Isdrift om natten fjernede afmærkningen, og forsøg på genlokalisering ved hjælp af mini-ubåden mislykkedes. Henset til de store udgifter i forbindelse med fortsat leje af denne blev der ved Agpanguit kun foretaget en enkelt dykning.

Efter aftale med Grønlands Kommando overtog MAAGEN derefter atter områdeledelsen, og de 4 frømand fra Søværnets Frømandskorps blev tilkommanderet MAAGEN. Vraget blev lokaliseret af frømandene og afmærket for-

svarligt allerede i første "træk". Til brug ved nærmere vurdering af bjærgningsmulighederne blev vraget gennemfotograferet med undervandskamera. Efter yderligere 2 dages arbejde med indsyning af vraget i 18 løftetrosser blev dette endelig hævet og anbragt om bord i sandsugeren GUSTAV.

Den afsluttende hævning blev foretaget helt inde under klippen på 12 meter vand og med risiko for at sætte både sandsugeren og MAAGEN ind på et skær, hvis tilstedeværelse er kendt, men nøjagtig position først fastslået nogle dage senere. Politikutteren var under denne sidste fase "stand by" for assistance et par hundrede meter fra hævningspositionen. En sidste frømandssøgning af området resulterede i bjærgning af enkelte betydningsløse vragdele.

Tre måneders arbejde under ekstreme kuldegrader og med en arbejdsindsats af besætningen, der har ligget langt over, hvad man med rimelighed kan forvente og forlange, var afsluttet. (MAGN).

Rationalisering i Søværnet

Overalt i samfundet og ikke mindst inden for forsvaret har rationaliseringsbestrebelserne haft vind i sejlene i de senere år.

Dette skyldes naturligvis i første række de stigende omkostninger, specielt inden for personelsektoren, kombineret med de reducerede arbejdstidsnormer, der gør det nødvendigt så vidt muligt at præstere den samme arbejdsindsats med færre ressourcer.

For Søværnets vedkommende har forholdet været det, at opgavernes mængde og omfang stadig er vokset - ikke alene på det rent militære område, men måske i endnu højere grad med hensyn til Søværnets særlige opgaver (redningstjeneste, fiskeriinspektion, miljøbeskyttelse o.s.v.). Alle disse nye opgaver har i stor udstrækning måttet presses ind i et i forvejen hårdt anspændt budget - uden at tilstrækkelig kompensation for forøgede udgifter er givet.

Søværnet erkendte derfor for adskillige år siden, at kun gennem betydelige rationaliseringsbestrebelser ville det være muligt at "få pengene til at slå til".

Rationalisering har naturligvis været en løbende proces gennem årene, men tager man f.eks. udgangspunkt i 1960, kan anføres følgende mere væsentlige foranstaltninger:

- ved 1960-ordningen samledes den operative ledelse af flådens enheder og kystbefæstningens anlæg i én myndighed, Søværnets operative Kommando. Hermed skete der en forenkling og effektivisering af Søværnets operative ledelsesstruktur.

- ved samme forsvarsordning ændredes den lokale, operative organisation ved, at marinekommandoerne blev nedlagt, og til erstatning for de 3 kommandoer og de 7 distrikter etableredes 5 marinedistrikter i tilknytning her- til etableredes chefsfællesskab ("2-hattesystem") mellem marinedistrikter og allerede eksisterende søværns- etablissementer (flådestationer og forter).
- i 60'ernes slutning foretog man en gennemgribende under- søgelse af det tekniske og uddannelsesmæssige område. Dette resulterede i, at de tekniske funktioner ved de eksisterende 6 tekniske institutioner blev sammenlagt i Søværnets Materielkommando, medens institutionernes skoler (ca. 10) blev integreret i de tre inspektørområ- der.
- i 1969 blev Søværnets Officersskole og Søværnets Specialofficersskole, der i nogle år havde haft fælles chef, men været adskilt administrativt og bygningsmæs- sigt, helt integreret.
- igennem 60'erne er antallet af kystudkigsstationer, kystradarstationer og marineudkigsstationer blevet re- duceret betragteligt i et forsøg på - uden væsentlig nedgang i effektiviteten - at begrænse udgifterne til overvågningstjenesten.
- på adskillige områder er en omfattende rationalisering af Søværnets anskaffelses- og vedligeholdelsestjeneste, under gennemførelse specielt for så vidt angår en standardisering af Søværnets materiel. Dette har med- ført, at mange større materieltyper er standardiserede, f.eks. motorer, pjecer, fartøjer, ildledelsesanlæg m.v., hvilket gradvist vil forenkle og effektivisere vedlige- holdelsestjenesten.
- en gennemført revision af skibsorganisationen har åbnet mulighed for en mere effektiv udnyttelse af personellet.

Større rationaliseringsprojekter kræver ofte visse investeringer for at kunne gennemføres, hvorved de indvundne besparelser først opnås på lidt længere sigt. I den nuværende situation med de stramme budgetter er det

derfor begrænset, hvilke større projekter, der kan iværksættes, idet mange af de relevante rationaliseringsprojekter vil kræve væsentlige byggeudgifter. Dette gælder bl.a. en yderligere samling af skolevirksomheder, overflytning af Grønlands Kommando til et område, hvor man kan nyde godt af eksisterende faciliteter, en fortsat standardisering af materieltyper o.s.v. Det har desværre også vist sig, at allerede iværksatte, større rationaliseringer er blevet bremset, f.eks. af byggestop, ligesom ændringer af organisatoriske o.l. art har rokket ved forudsætningerne for igangværende programmer.

Det fremgår af ovenstående, at et betydeligt rationaliseringsarbejde har fundet sted i Søværnet gennem mange år - og påstande om stilstand er således misvisende.

Forholdene har dog ikke altid muliggjort, at indvundne besparelser - som tilsigtet - direkte har kunnet komme Søværnet til gode. I visse tilfælde er besparelserne spist op af de i de senere år ret hyppige nedskæringer på forsvarsbudgettet, hvorved personellet har kunnet få det indtryk, at nytten af rationaliseringerne var ret fiktiv. I den nuværende situation, hvor der er politisk tilslutning til i en 4-årig periode at fastholde budgettet, må interessen for at rationalisere imidlertid vokse, fordi vi i denne periode kan gå ud fra, at besparelser på et område kommer os til gode på andre. Det er derfor vigtigt, at de enkelte chefer hver inden for deres ansvarsområde hele tiden søger at finde frem til den bedste og billigste måde at løse de foreliggende opgaver på.

(MST)

Indland kort

I anledning af 166 årsdagen for slaget ved Sjællands Odde besøger Dronningen artilleriskolen og Marinestation Sjællands Odde fredag den 22.marts. Efter inspektion af tjenesteområdet lægger Dronningen en krans ved mindestenen for de faldne på Odden kirkegård.

Forsvarskommandoen vil i de kommende måneder behandle spørgsmålet om den fremtidige placering af personeladministrationen. Der nedsættes en række grupper med dette formål for øje.

Danmark har i år påtaget sig værtskabet for Naval Boards Mine Warfare Working Party. Det holdes i København i perioden 12.-22.november, og

der ventes næsten 100 deltagere fra mere end en halv snes nationer. Det er Chefen for Søværnet, der står som vært, mens Søværnets Materielkommando står for det praktiske arrangement.

Værnscheferne har tiltrådt et forslag om at tilbyde biblioteker og skolecentraler de tre værns grundbøger. Hærens Reglementsforvaltning skal varetage fordelingen og kontakten med de interesserede institutioner.

Den canadiske regering har fået tilladelse til at opsætte fire geodætiske målestationer på Grønlands vestkyst. De skal sammen med 24 lignende canadiske stationer benyttes til at udarbejde nøjagtige kort over områderne i det høje nord. Arbejdet sker i samarbejde med Geodætisk Institut.

Udland kort

Den britiske flåde har tilbudt at deltage i minestrykningsarbejdet i Suezkanalen. En gruppe amerikanske søofficerer er ankommet for at undersøge, hvordan rydningen kan tilrettelægges. Hjælpen fra de to flåder gives efter ægyptisk anmodning.

Efter den mislykkede fælles søredningsøvelse i Østersøen i fjor har Sverige, Finland og Sovjet drøftet forbedring af søredningen. Sverige og Finland har aftalt straks at udbygge radioforbindelserne og forsyne passagerfærgerne med helikopterplatform. Desuden skal der holdes flere øvelser.

Sovjet har indledt forarbejderne til et nyt storskibsværft ved Sorte-havet. Det vil koste 150 mio. pund og indgå i den næste femårsplan. Værftet skal kunne søsætte det første skib inden 1980.

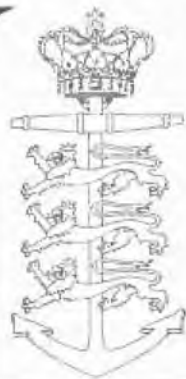
Den amerikanske efterretningstjeneste er ved at afslutte anden fase af en organisationsændring, der tager sigte på at begrænse de traditionelle aktiviteter til fordel for nye områder. Det har bl. a. medført større vægt på elektronik og afskedigelse af mange tusinde medarbejdere.

Den svenske flåde har udarbejdet planen til et nyt torpedoværksted i Karlskrona. Byggearbejdet indledes om et årstid og vil koste omkring 4,5 mio. sv.kr. Flåden er nu Karlskronas største arbejdsplads.

Den vesttyske marine har fået godkendt sit budget på 503 mio.D-mark for det kommende år. Hovedparten af pengene vil gå til nybygningsprogrammet, der bl.a. omfatter undervandsbåde af type 206 og missilbåde af type 143 og 148.

E. b. S.
F. Heisterberg-Andersen

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Marinehjemmeværnets nyeste fartøj

Marinehjemmeværnets sidste nybygning, MHV 91, er blevet afleveret til flotillen i Svendborg. Det er det andet fartøj af en serie på seks, hvoraf det første, MHV 90, i efteråret blev afleveret til flotillen i Dragør. Fartøjerne er bygget af stål og de første i Marinehjemmeværnet, der er bygget af dette materiale.

Marinehjemmeværnets fartøjsmateriel er for langt den overvejende dels vedkommende overtaget fra Søværnet, og kun i et tilfælde har Marinehjemmeværnet tidligere stået som bygherre, idet man i 1958 byggede tre fartøjer.

Den nye kutterserie har følgende data: længde 19,75 m, bredde 5,70 m,

dybgang 2,55 m, deplacement 85 t, motortype B&W Alpha diesel 404-26 VO 400 EHK v. 400 o/m, fart 10,5 knob. Fartøjerne er udstyret med Terma navigationsradar og moderne radiomateriel med både civile og militære frekvenser. Som noget nyt i Marinehjemmeværnet er fartøjerne endvidere udrustet med en jolle af typen Dory 11 med en 6 hk Evinrude påhængsmotor.

Leveringsterminerne for de 6 kuttere er følgende: MHV 90 blev afleveret i august 1973, MHV 91 er netop blevet afleveret, MHV 92 er færdig i januar 1975, MHV 93 i juli 1975, MHV 94 og MHV 95 i marts 1975. De fire første fartøjer bygges på Sakskøbing Maskinfabrik og Skibsværft og de to sidste på Svendborg Skibsværft.

Efter afleveringen af det nye fartøj til flotillen i Svendborg afgår flotillens nuværende kutter, MHV 69, til København, hvor den overdrages til flotille 364. Samtidig ændres skrognummeret fra MHV 69 til MHW 80, der bliver kutterens fremtidige betegnelse.

Billedet af det nye fartøj er optaget af F.Bornkessel.

(MHV).

Hvervekampagnen for stampersonel

I tilslutning til forsvarsminister Erling Brøndums status for forsvarsforliget i Søværnsorientering nr.9 gives her en opgørelse over hvervekampagnen for tilgang af stampersonel.

Ifølge forsvarsforliget er tallene:

	Hæren	Søværnet	Flyvevåbnet	Sum
Frivillige befalingsmænd	2100	560	1700	4360
Frivillige menige	6200	1900	2600	10700
Sum	8300	2460	4300	15060

Status pr. 25. januar fremgår af nedenstående:

	Hæren	Søværnet	Flyvevåbnet	Sum
Frivillige befalingsmænd	1923	480	2167	4570
Frivillige menige	1905	1399	1841	5145
Sum	3828	1879	4008	9715

Fra forswarets side er sat ind med en omfattende hvervekampagne for at nå den aftalte forøgelse af stampersonel.

Som en del af kampagnen indgår blandt andet breve bilagt 4 annonce-

tryk, som værnscheferne og Forsvarschefen har udsendt. Forsvarschefens brev er f.eks. udsendt til 15.000 tjenstgørende befalingsmænd til orientering.

4. februar startede en kampagne omfattende udsendelse af ca. 37.000 breve til 17-årige. Annoncering i dagbladene - også lokalt - vil følge brevkampagnen op. I december 1973 gennemførtes nogle mindre prøvekampagner, som har givet lovende resultater, og Forsvarskommandoen ser optimistisk på mulighederne for at nå de fastsatte mål. I løbet af foråret vil kampagnen også blive gennemført over for hjemsendte menige.

Målsætningen for forøgelse af stampersonelstyrken fremgår af nedenstående skema:

	Hæren	Søværnet	Flyvevåbnet	Sum
Styrke januar 73	3828	1879	4008	9715
I 1974-75	+ 1000	+ 400	+ 190	+1590
I 1975-76	+ 1550	+ 190	+ 100	+1840
I 1976-77	+ 1900 ¹⁾	+ 0	+ 0	+1900 ¹⁾
I 1977-78	+ 0	+ 0	+ 0	+ 0
Forlig	ca. 8300	ca. 2460	ca. 4300	ca. 15060

1)

Antages som konstabelelever i 1975/76. (MST)

Grønnedal-Revyen 1974

Søndag den 10. februar gik Grønnedal-Revyen 1974 over scenen i Flådestation Grønnedals gymnastiksal.

På baggrund af de seneste års mange omvæltninger inden for forsvaret var det helt rart at konstatere enkelte frofaste holdepunkter i tilværelsen, siger en af deltagerne, der her fortæller nærmere om begivenheden.

Grønnedal-Revyen har været en årlig tilbagevendende begivenhed siden begyndelsen af 60'erne. Den bød også i år på en række positive og inspirerende indslag. En gruppe på 20 interesserede officerer, befalingsmænd og menige har i hovedparten af deres fritid i de sidste to måneder været beskæftiget med at forberede tekster og dekorationer og med at indøve den samlede revy. I de seneste år har den haft form af en revy-komedie, hvor man har valgt en kendt komedie, historie eller lignende som forbillede, og derefter tildannet det med lokale, aktuelle tekster.

I år havde revyen "Jorden rundt i 80 dage" som forbillede. To tid-

ligere menige fra Grønnedal indgår et væddemål med to nyindkaldte menige om, hvorvidt de sidstnævnte overhovedet kan nå til Grønnedal og tilbage til København på de 6 måneder, tønnen er nu om dage. Man følger Filias Fjog og Hurtigkarl på rejsens besværligheder med C-54 til Keflavik og videre til Søndre Strømfjord efter omdirigering fra Narssarssuaq med hundeslæde til Holsteinsborg, med Grønlandsflys helikopter til Grønnedal og senere med indpektionskutter til Narssarssuaq og med SAS tilbage til Kastrup. Såvel på rejsen som under opholdet i Grønnedal afspejlede teksterne aktuelle forhold i forbindelse med personellet's tjeneste i Grønland, f.eks. de faktiske rejsebesværligheder, energikrise, forurening, den nye frirejseordning, personelbesparelserne samt naturligvis de små hip til såvel officerer som menige.

Forbilledets redaktør er i revyen en journalist, der under foregiven- de af at være psykolog i færd med holdningsmålinger forfølger stykkets to helte. I revyens slutning afsløres hans egentlige formål: En skandale- historie til avisen. Også i forbilledets ånd ender revyen med, at de to helte vinder på et hængende hår, idet manglen på datolinien udlignes ved lidt manipulering med tidsforskellen mellem Danmark og Grønland set i for- hold til moderne ures datoviser.

Det var en meget munter revy, og den gjorde stor lykke.

(FLS GDL).

Sovjets marine - en alvorlig trussel

Sovjets flåde udgør i dag en alvorlig trussel mod NATOs forsynings- linjer. Det er derfor nødvendigt, at NATO-landene styrker deres søforsvar, specielt ved at udvikle langt bedre elektroniske aflytnings- og forstyr- relsesinstrumenter og kampraketter.

Sådan sagde den nye britiske flådechef, admiral Sir Edward Ashmore, ved et foredrag i Oslo Militære Samfund. Admiral Ashmore tiltrådte sin nye post den 1.marts.

Admiral Ashmore fremhævede, at udvindingen af olie og gas i Nordsøen havde givet NATO nye forsvarsproblemer, men de ville ikke betyde nogen ændret strategisk situation. Selvom man ikke kan sige, at der går en konkret sov- jetisk fremskudt linje i farvandet mellem Grønland og Færøerne, er området nord for denne linje alligevel klart domineret af russernes ishavsflåde. NATO må arbejde på at svække denne overlegenhed og holde øvelser i dette farvand netop med sigte på at reducere den sovjetiske dominans.

I løbet af de sidste 8 år har fire generationer sovjetiske kerne-fysiske ubåde set dagens lys. En ny atom-ubåd af DELTA-klassen kan udskyde missiler, som har en rækkevidde på 6.000 km. Det vil sige, at den kan skyde raketter mod en række mål i f.eks. USA fra en position lige uden for Lofoten. En ny ubåds-type kan skyde missiler fra neddykket tilstand og ramme skibe 50 km. borte. Den behøver ikke at gå op til overfladen og er dermed vanskelig at opdage og uskadeliggøre. Vesten har ingen ubåde af denne type.

Man har for nylig observeret prototypen på en ny dieselelektrisk ubåd, som er specielt egnet til operationer i relativt lægt farvand, hvor atom-ubådene bliver for store, som for eksempel i Østersøen, Nordsøen og kystfarvand.

Når man så ved, at Sovjet i de sidste år har investeret enorme summer i nye militærprojekter, som vi endnu ikke har set resultatet af, er der grund til at være bekymret, sagde admiral Ashmore.

(MST)

Indland kort

Chefen for Søværnet besøger Flådestation Korsør den 28.marts. Efter rundgang på flådestationen og inspektion af depoterne i området er der møde med samarbejdsudvalget og cheferne. Om aftenen overværer viceadmiralen det årlige kontaktmøde.

Ved Søværnets Eksercerskole er der holdt et to dages seminar med det formål at gøre status for internt TV i Søværnet. Der blev formuleret et mål for arbejdet indtil 1.april næste år, hvor man mødes igen for at studere resultaterne.

De tyske forsøgsskibe HANS BURCKNER og RUDOLF DIESEL aflægger rutinemæssigt besøg på Flådestation Frederikshavn i dagene 26. marts til 4. april. I april kommer depotskibet LAHN med ubådene U 1, U 2 og U 12 samt slæbebåden SPIEKEROOG på et lignende besøg.

I forbindelse med arbejdstidsnedsættelsen fra 1.december har Finansministeriet bedt bl.a. forsvaret om statistisk lønmateriale for at kunne vurdere de økonomiske konsekvenser for staten. Forsvaret har indsendt de ønskede oplysninger.

Chefen for Søværnet har oprettet en arbejdsgruppe vedrørende uddannelse af personel til SEA SPARROW. Den skal planlægge uddannelsen af besætningerne i takt med tilgang af materiel og fremsætte forslag til de nødvendige nationale kurser.

Flådestation Frederikshavn havde 12.-15. marts orienteringsbesøg af Forsvarsakademiets elever. De besøgte også Søværnets Kampinformationsskole. Den 27. marts får flådestationen besøg af en snes lotter fra Region I.

Chefen for Søværnet inspicerer den 29. marts typetræningen om bord i inspektionsskibet FYLLA. Inspektionen foregår i farvandet nord for Hundested.

Udland kort

Den svenske trawler DOVER har ud for den svenske vestkyst fået over 50 kg. sovjetisk litteratur i trawlet, bl.a. instruktionsbøger over russiske minetyper, minefelter og strøgne ruter, dumpingfelter og meget mere. Fundet vil give interesserede bogvenner læsestof i meget lang tid.

USAs marine tæller efter de sidste nedskæringer nu et personel på 515.000 mod 750.000 i 1970. Samtidig er antallet af skibe faldet fra 906 til 523, men med igangværende nybygninger vil man indenfor nær fremtid nå op på ca. 600 enheder.

Russerne har evakueret den drivende isflagestation, Nordpol-21, med fly. Stationen, der etableredes for to år siden på et isbjerg ved Wrangel-øen, var kommet farligt nær til de varme havstrømme i Grønlandshavet.

De norske værnepligtige officerers forening mener, at hurtiggående lystbåde kan blive et værdifuldt supplement til søforsvaret. De har fornylig demonstreret, hvordan en 21 fods båd med en topfart på 30 knob kan udstyres med et missil, en rekylfri kanon og tre 88mm raketkastere.

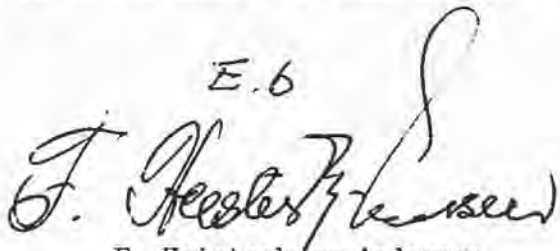
Den svenske militære musik er kommet i klemme, siger flådens musikkorps i Karlskrona. Der forlanges nu 60% musik til civile formål, mens militærsiden kun får 40. Rekrutteringen er ændret, så det næsten er umu-

ligt at fastholde det militære ceremoniel.

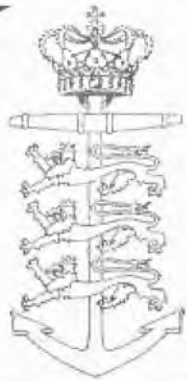
Den franske marine skal hjælpe Indien med at bygge en avanceret Type A-69 korvet til beskyttelse af de lange kystlinjer. Korvetten bygges i Bombay og udstyres med missiler og nyeste elektroniske udstyr.

Den norske flåde har sendt fregatten STAVANGER til forstærkning for opsynet med de mange udenlandske trawlere ud for Norskekysten. Den samarbejder med den britiske fregat EXMOUTH og de to opsynsskibe NORDKAPP og NORNEN. Trawlerne har i den sidste tid gjort sig skyldige i mange overgreb.

Ekspeditionsskibet BASJKIRIA er som det femte og sidste skib med forsyninger nået frem til den sovjetiske Antarktis-station Mirnyj. Det havde et overvintringshold på 100 forskere og teknikere med.

E.6

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

Dronningebesøg på Sjællands Odde

Oddendagen, som den 22. marts kaldes på Sjællands Odde, er årsdagen for kampen ved Sjællands Odde 1808, hvor det sidste danske linjeskib, PRINDS CHRISTIAN FREDERIK gik til grunde, godt et halvt år efter at englænderne havde ranet den danske Flåde i september 1807.

Denne dato er en Søværns-Mærkedag som årligt mindes på Sjællands Odde, fordi linjeskibets modige, men fortvivlede kamp i 1808 har krav på eftertidens opmærksomhed og beundring.

Kampen var ensom og fortvivlet, fordi alle odds var imod linjeski-

bet dels en tredobbelt overmagt bestående af de to britiske linjeskibe STATELY og NASSAU samt tre britiske fregatter, dels en flovende og spidsende vind, der tvang PRINDS CHRISTIAN FREDERIK længere og længere ind mod den lave mørke kyststrækning nede i læ, Sjællands Odde, dels sluttelig en sygdomshærget og utrænnet besætning. Trods de svære odds kæmpede linjeskibet tappert og udholdende, men besætningen måtte opleve, at det som et brændende og sønderskudt vrage blev sat på grund sydøst for den nuværende Odden Fiskerihavn.

Perioden fra 1801 og til 1815 var et mørkt kapitel i Danmarks historie med begivenheder som slaget på Rheden, Københavns Bombardement og Flådens ran, en periode, der efter alliancen med Napoleon endte med dobbeltmonarkiet Danmark-Norges opløsning. Men de vanskelige år bevirkede som altid en national strømning i befolkningen, og kampen ved Sjællands Odde inspirerede tidens store digter N.F.S.Grundtvig til to sange, der begge er kendt den dag i dag. Den første sang er om selve kampen:

"De Snækker mødtes i Kvæld på Hav,
Og Luften begyndte at gløde".

Den anden sang blev skrevet til den faldne premierløjtnant Peter Willemoes' pris, Willemoes, helten fra Kongedybet i slaget på Rheden i 1801. Sangens første strofer lyder:

"Kommer hid I Piger små
Strengen vil jeg røre".

Men også en anden kendt digter fra tiden lod sig inspirere af kampen ved Sjællands Odde og skrev til skibschefen, kaptajn Jessen, og hans tapre besætnings pris sangen:

"Ved Kristjanssand
der lå den sidste Orlogsmand
af Danmarks stolte Flåde
og Jessen hedte han, som havde der at råde".

Sangens digter var St.St.Blicher.

I mange år har Sø-Lieutenant-Selskabet holdt kampen ved Sjællands Odde i minde og har længe bekostet vedligeholdelsen af krigergraven samt årligt foretaget kransenedlægning ved den af selskabet rejste mindesten på graven. I 1933 rejste en kreds af oddenboere i samarbejde med Sø-Lieutenant-Selskabet desuden en mindesten på brinken ud for det sted, hvor PRINDS CHRISTIAN FREDERIK 300 meter fra land blev sat på grund for ikke at falde i modstanderens hænder.

Efter oprettelsen af Søværnets Artilleriskole Sjællands Odde i 1952 blev det naturligt, at dette etablissement overtog den praktiske tilrettelæggelse af kransenedlægningen den 22.marts og øvrige højtideligholdelse af mindedagen som mange oddenboere inviteres til at overvære.

I år fik dagen et særligt præg, idet Hds.Majestæt Dronning Margrethe II om formiddagen besøgte marinestationen og bagefter deltog i mindegudstjenesten i Odden kirke samt overværede den påfølgende kransenedlægning. Marinestation Sjællands Odde har ikke ofte haft kongeligt besøg. Sidste gang et sådant fandt sted var i 1958, da Kong Frederik IX overværede mindehøjtideligheden på 150 års dagen for kampen samt aflagde besøg på artilleriskolen. Mindehøjtideligheden blev da yderligere understreget med en salutafgivelse ved mindestenen sydøst for Odden Fiskerihavn.

Dronning Margrethe med følge ankom til Marinestation Odden med en af flyvevåbnets Sikorsky helikoptere, der landede på marinestationens fodboldbane. Dronningen blev her modtaget af Chefen for Søværnet samt af chefen for Søværnets Våbenskole som ledsagede Hendes Majestæt til marinekasernen, hvor Dronningen blev modtaget med skansevagt af chefen for marinestationen. Efter modtagelsesceremonien gav chefen for marinestationen

gæsterne en kort orientering om marinestationens baggrund, udvikling samt nuværende og fremtidige status både som træningscenter for alt artilleri-personel i Søværnet og som marinestation med alle de opgaver af såvel militær- som af civil-humanitær art, dette medfører.

Efter orienteringen fik Dronningen forevist den imponerende hovedbygning JESSEN, opkaldt efter linjeskibet PRINDS CHRISTIAN FREDERIK's chef, hvorefter der fortsattes med en rundgang til marinestationens forskellige centre: Undervisningscenteret, Forsynings- og Reparationscenteret samt Battericenteret, og sluttelig et besøg i Administrationscenteret WILLEMOES med mindefoyéen.

Kl. 11.00 forlod Dronningen marinestationen for at overvære mindegudstjenesten i Odden kirke.

Hendes Majestæt blev ved kirken modtaget af pastor Petri og Søværnets nye orlogsprovst, provst Harms, og fik af pastorinde Petri overrakt en smuk blomsterbuket. Efter gudstjenesten, som blev forrettet af provst Harms og pastor Petri, toges opstilling ved krigergraven, hvor chefen for marinestationen og formanden for Søe-Lieutenant-Selskabet nedlagde kranse.

Efter ceremonien på kirkegården dvælede Dronningen en stund ved mindestøtten og lagde her spontant sin bouquet. Dronning Margrethe forlod derpå Sjællands Odde ad luftvejen.

Mindehøjtideligheden afsluttedes i øvrigt med et kontaktarrangement på Marinestation Odden for indbudte gæster, herunder oddenboere, der havde tilknytning til marinestationen. (ASO/MAS ODD).

Nye forsøg med gummiredningsflåde

I fortsættelse af Søværnets tidligere forsøg med oppustelige gummiredningsflåder og nødudstyr påtænker Søværnets Materielkommando at holde forsøg i Nordsøen i dagene 29. april - 4. maj.

Esbjerg bliver basishavn for forsøget, der tænkes udført i samarbejde med bl.a. Søværnets operative Kommando, Flyvevåbnet, SAS, Post- og Telegrafvæsenet og handelsskibe. Formålet er i første række at efterprøve og vurdere mulighederne for effektivt og hurtigt at lokalisere skibbrudne i en flåde udstyret med nødradiofyrr. Samtidig ønskes afprøvning af medgivne nødrationer undet et ophold i søen på 5 døgn. Hertil kommer i samarbejde med Militærpsykologisk Tjeneste en vurdering af den psykologiske påvirkning på deltagerne.

Et vigtigt område bliver også at indhøste erfaring til forbedringer

af flåde og udstyr. Nordisk Gummibådsfabrik i Esbjerg har stillet en nyudviklet ottekantet gummi-flåde til rådighed. Man er indstillet på at opfylde ønsker fra det nordiske forskningsprojekt vedrørende gennemprøvning af redningsflåder og udstyr.

Der bliver 6 deltagere i forsøget. Forsøgsleder bliver som tidligere kommandørkaptajn J.E.Undén, der ledsages af orlogskaptajn A.Geismar, Teknikskolens ABCD-kursus, og overlæge L.Vanggaard, Søværnets Havariskole. Der foreslås desuden inviteret to deltagere og en observatør fra Norsk Skibsforskningsinstitut. Søværnets operative Kommando er anmodet om at stille et ledsagefartøj til rådighed, f.eks. en orlogskutter af BARSØ-klassen. (MST)

Lettere sygeordning

Fra 1.april gennemfører Forsvarsministeriet en ordning, der letter tilværelsen for værnepligtige, som hjemsendes på grund af sygdom, efter at en bedømmelseskommision har erklæret dem "for tiden tjenstdygtige".

Disse værnepligtige skal senere møde på session igen. Hvis de af sessionen påny findes tjenstdygtige, bliver de ikke indkaldt til fornyet uddannelse. De placeres derimod enten i mobiliseringsstyrken - og kommer derved til at dele vilkår med indkaldelsesholdet - eller overføres til Hjemmeværnet. Placeringen afhænger af den uddannelse, den værnepligtige har fået før hjemsendelsen.

Der kan således ikke længere ske det, at en værnepligtig, som er hjemsendt på grund af tilskadekomst eller sygdom, skal afbryde sin civile tilværelse to gange for at aftjene værnepligten. (MST)

Indland kort

Den nye inspektionskutter AGDLEK' blev den 12.marts afleveret fra Svendborg Skibsværft og indgik samme dag i flådens tal. Kutteren ligger nu ved Flådestation Korsør for at blive udrustet.

I perioden 23.-30. august gennemføres i Skive "Conseil International du Sport Militaires" verdensmesterskaber i militær femkamp. Forsvarets Gymnastik- og Idrætsinspektion er ansvarlig for gennemførelsen af det store arrangement.

Den 4. april er det 25 årsdagen for oprettelsen af NATO. Forsvarskommandoen har pålagt tjenestestederne, hver inden for sit område, at markere dagen i lighed med, hvad der finder sted på nationale mindedage.

I anledning af, at de sidste olierestriktioner inden for forsvaret blev ophævet den 1. marts, har Flådestation Frederikshavn takket alt personale, der har medvirket til, at der under krisen har kunnet spares så betydeligt på el, opvarmning og kørsel.

Antallet af erhvervspraktikanter i forsvaret er stærkt stigende. Værnene modtog i fjor 3.161 praktikanter. For Søværnets vedkommende er tallene for de sidste tre skoleår således: 215, 353 og 453.

Den danske togfærge DAN er ankommet til Ystad for ophugning. Færgen, der blev bygget på Orlogsværftet i 1921, gjorde i mange år tjeneste mellem Helsingør og Helsingborg. Den blev ombygget i 1952 og fik da plads til 950 passagerer.

Udland kort

Den britiske flåde fulgte nøje tre sovjetiske enheder, da de for nylig passerede vestpå gennem Kanalen. Det var den nye krydser MARSHAL VOROSHILOV, 7.500 t., det til hovedkvarter ombyggede tidligere passagerskib BASHKIRIYA, 6.000 t., og et værkstedsskib af AMUR-klassen. Skibenes destination kendes ikke.

Den svenske forsvarsminister, Eric Holmqvist, har oplyst, at flådens byggeplaner i Karlskrona til 50 mio. sv.kr. frem til 1980 vil blive gennemført. Der vil snart blive truffet afgørelse om, hvilke nye skibe der skal bygges til flåden.

Den amerikanske flåde har i Norfolk modtaget den atomdrevne fregat CALIFORNIA. Skibet er 596 ft langt, 61 ft bredt og har en topfart på ca. 30 knob. Det er udstyret med TARTAR-missiler og har en besætning på 562 mand.

Den polske flåde har modtaget de første af en ny serie landgangsbåde. Det er en moderniseret udgave af POLNOCNY-klassen, der bl.a. har fået forhøjet skorstenen og to dobbelte 30 mm luftværnskanoner mod før kun én. Også radaren er af ny type.

Det britiske hjælpeskib HECATE, 2.733 t., er blevet bugseret til Devonport efter et alvorligt maskinhavari under en orkan, da skibet deltog

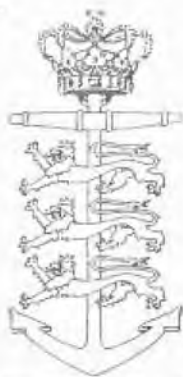
i en eftersøgning efter en fransk trawler. HECATE, der har en besætning på 118, udfører hydrografiske undersøgelser.

Den hollandske flåde vil bjærge den sovjetiske trawler MORSHANK, der sank efter en kollision med et græsk fragtskib ud for Texel. Trawlerens overraskende store besætning på 30 blev reddet. Hollænderne er bekymret over de mange sovjetiske trawlere ud for flådebasen Den Helder.

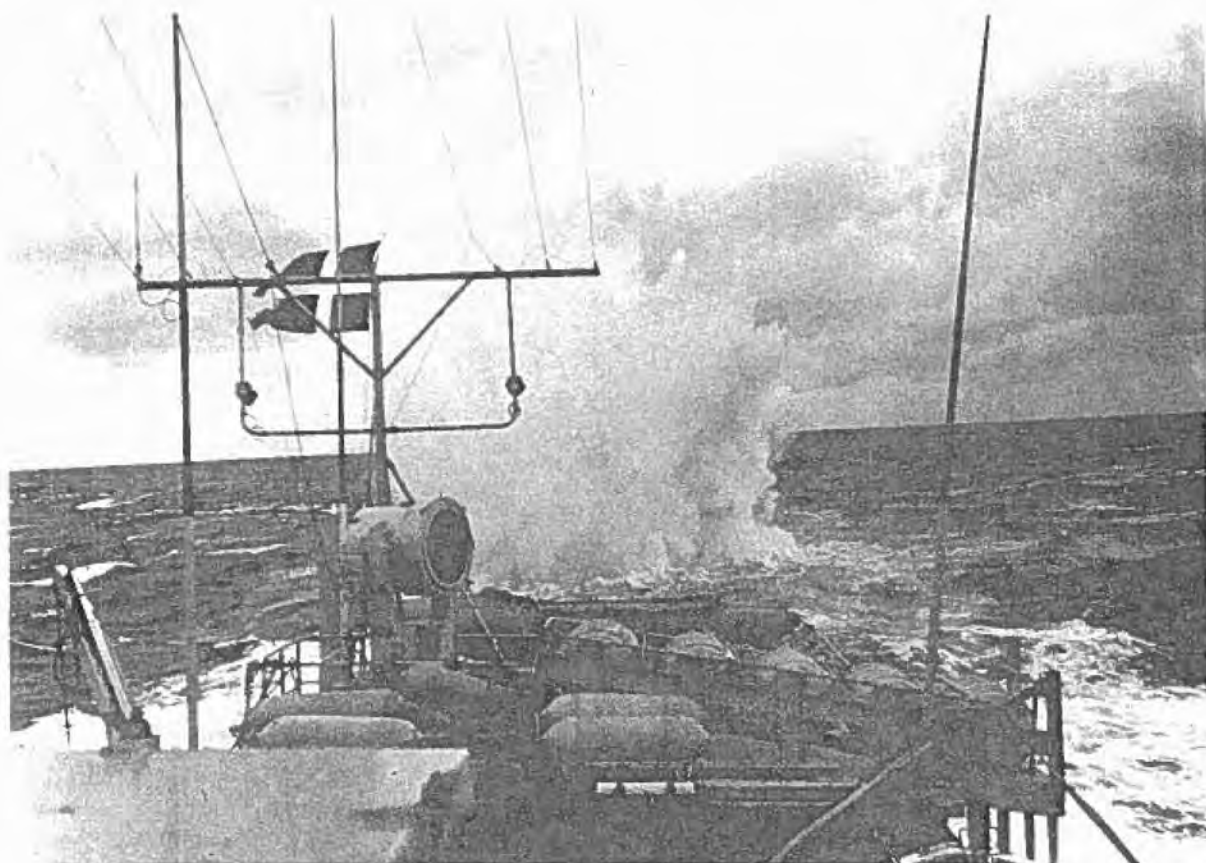
Den sovjetiske havneby Ventspils i Letland har været spærret for al trafik i tre døgn, fordi en muddermaskine fik fat i en 400 kg. torpedo. Torpedoen blev med besvær frigjort og sejlet til havs og sprængt. Den stammede fra 1941, da tyske ubåde angreb sovjetiske fartøjer i havnen.

Den franske flåde har to nye landgangsfartøjer CHAMPLAIN og FRANCIS GARNIER under bygning i Brest. De er på 1300 t., 80 m lange og 13 m brede. Fart 13 knob. Foruden besætningen har fartøjet plads til 138 soldater med fuld udrustning.

F-6.
F. Heisterberg-Andersen
F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

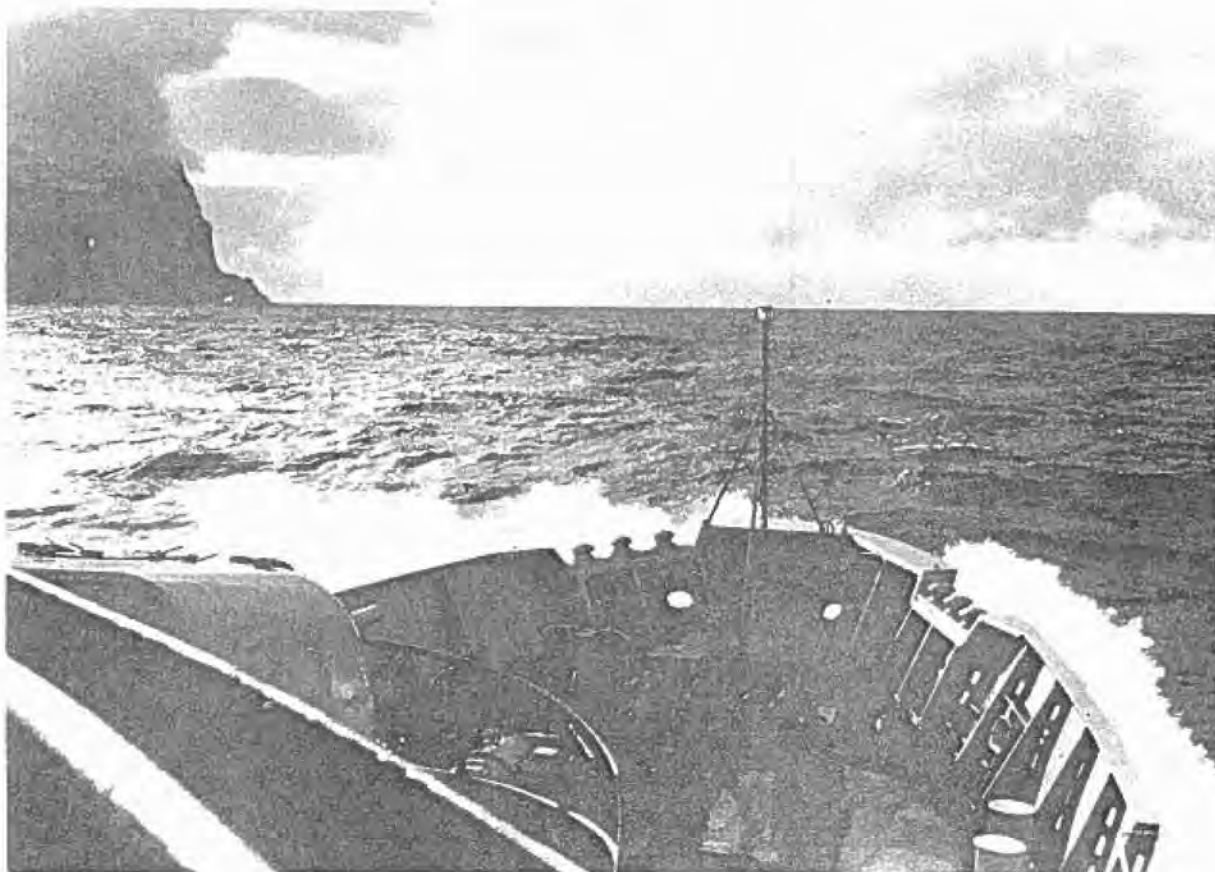

88 døgn med 70 stormvarsler

Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN er returneret til Holmen efter at have udført fiskeriinspektions- og stationstjeneste ved Færøerne fra ultimo november til ultimo februar. Der er udsejlet ca. 7.000 sømil, heraf egentlig fiskeriinspektion 3.350 sømil og med helikopteren er dækket 30.000 kvadratsømil. Det er foregået i det værste vintervejr i mands minde - i de 88 døgn var der 70 stormvarsler!

Nedenfor følger et udpluk af stationstjenestens dagbog:

11. december sænkedes på ikke trawl-egnet bund med maskingevær-ild en ca. 3 x 4 m olietank, der drev rundt til fare for skibsfarten i far-

vandet øst for Nolsø.

17. december assisteredes den engelske trawler EVERTON af Grimsby med lodsning til Sørvaag og derefter lænsning af forskib, som var blevet vandfyldt under storm under forlægning til fiskeri ved Island.

18. - 19. december ydedes lægeråd og assistance ved lodsning til Tverå af skotsk trawler CLARCKWOOD, hvis skipper havde fået hul på lungen. På grund af hårdt vejr var dette den hurtigste og lempeligste måde at få patienten under hospitalsbehandling.

27. december blev skibets havaritjeneste incl. røgdykkere og brandmateriel overført med inspektionskutteren TEISTEN til Nolsø for at assistere Thorshavn Brandvæsen med slukning af katastrofeagtig brand.

9. januar evakueret tre personer fra Myggenæs til Vagar flyveplads med skibets helikopter.

13. januar evakueret hjertepatient fra Hattervig på Fuglø til Klaksvig Sygehus med helikopteren.

13. januar foretaget patienttransport fra Klaksvig Sygehus til Landsygehuset i Thorshavn med helikopteren.

17. januar udført helikoptertransport for Farvandsdirektoratet af personel og reservedele fra Sørvaag til Myggenæs for genetablering af radio-fyr. Overført julepost til Myggenæs.

3. februar med helikoptersling transporteret omformer fra Klaksvig til Helgafjeld FM-radiostation. Evakueret personel fra Farvandsvæsenet fra Myggenæs til Vagar flyveplads med helikopter.

15. februar eskorteret færøsk linefisker, der var under bugsering, fra Nordhavet til Vestmannasund.

16. - 17. februar eskorteret færøsk linefiskerfartøj, der var under bugsering fra Nordhavet til Vestmannahavn og derefter assisteret med personel og materiel med lænsning.

17. februar Landsstyremand Eli Nolsøe, der er den lokale "fiskeriminister", deltog i fiskeriinspektion med såvel skib som helikopter, herunder også det nye trawl-fredede område øst for Færøerne.

Da inspektionsskibene og Færøernes Kommando normalt ikke modtager tilkendegivelser fra færøsk side, skal gengives følgende signal, som HVIDBJØRNEN modtog efter ankomst til danske farvande:

"Jeg vil hermed sige chefen for HVIDBJØRNEN, helikoptergruppen, befalingsmænd og menige om bord hjertelig tak for søndagens rige oplevelser og for fiskeriinspektionen i færøske farvande i de forløbne 3 måneder. Med venlig hilsen Eli Nolsøe." (HVEJ)

Årets begivenheder i forsvaret

Som led i forsvarets aktiviteter gennemføres i årets løb en række nationale- og NATO-øvelser. Hvad angår den nationale øvelsesvirksomhed for hæren skal særligt nævnes, at i dagene 29. april - 4. maj gennemfører 1. jyske Brigade en feltøvelse i den sydvestlige del af Jylland, herunder Oksbøl skydeterren. I perioden 16. august - 10. september forlægges med tog og ad landevej enheder fra 2. sjællandske Brigade til Oksbøl skydeterren. Under brigadens ledelse gennemføres skydning med kampvogne, enhedsuddannelse af kompagnier og bataljoner, og perioden afsluttes med tre feltøvelser med en bataljon ad gangen. Herudover gennemføres i månederne april og september artilleriskydeøvelser i Borris skydeterren med enheder fra sjællandske, bornholmske og jyske artillerienheder. Ved siden af denne rent nationale øvelsesvirksomhed gennemfører hæren en bilateral øvelsesvirksomhed med britiske enheder. Her skal nævnes, at i perioden 21. april - 4. maj er en britisk luftværnsbataljon på øvelsesbesøg ved Jyske Luftværnsregiment i

Tønder. I perioden 29. april - 4. maj deltager en britisk opklaringsbataljon i en feltøvelse på Sjælland sammen med 2. sjællandske Brigade, og i perioden 16. - 30. september er en britisk artillerienhed på øvelsesbesøg ved Sjællandske Artilleriregiment.

Søværnets øvelsesvirksomhed finder for de fleste øvelsers vedkommende sted i tilknytning til NATO-øvelser. I perioden 9. - 12. december gennemføres en national flådeøvelse, hvori fregatter, torpedobåde, minelæggere, minestrygere og U-både deltager.

Flyvevåbnet gennemfører primo april på landsbasis en luftforsvarsøvelse, hvori deltager stationære luftværnsenheder, luftmeldekorpsset, radarstationer og de flyvende eskadriller. I perioden 19. - 30. august gennemfører flyvevåbnet en søredningsøvelse ved Djursland; herunder trænes piloter til at klare sig, hvis de lander i faldskærm på vandet.

Forud for de enkelte NATO-øvelser på dansk område vil der blive udsendt en pressemeddelelse.

Af andre begivenheder inden for forsvaret kan nævnes, at hjemmeværnet fylder 25 år den 1. april.

I perioden 23. - 30. august gennemføres i Skive de militære verdensmesterskaber i femkamp. Militær femkamp omfatter disciplinerne håndgranatkast, forhindringsbanesvømming, skydning med gevær, 8 km terrænløb og forhindringsbaneløb. Forud herfor gennemføres i maj måned forsvarets mesterskabsstævne i militær femkamp i Skive, og i juni måned nordisk militært mesterskabsstævne i militær femkamp i Sandholmlejren.

Endelig kan det oplyses, at i perioden 5. - 7. juni er Danmark vært ved det halvårlige nordiske forsvarsministtermøde, på hvilket der drøftes spørgsmål af fælles interesse i forbindelse med FN's fredsbevarende virksomhed. Mødet afholdes på Flådestation Grønnedal i Grønland. Værtspligten går på skift mellem de nordiske lande, og Norge var vært i efteråret 1973.

(FMN)

Den svenske flådes missil-problemer

Chefen for den svenske flåde, viceadmiral Bengt Lundvall, sagde i et foredrag for Kungliga Örlogsmannasällskapet, at den lette svenske flåde må have moderne sømåls-missiler for at følge med udviklingen. To gange har marinen måttet afbryde en lovende missil-udvikling, fordi vi ikke havde penge. Resultatet er, at flåden er langt bagefter, når det gælder missiler. Nu er vi i gang med 70'erne, og udviklingen bør ikke standses tredje gang.

Vi har i dag flotiller med jagere og torpedobåde, fortsatte Lundvall. Vi stræber efter at få et lederfartøj for torpedobådene, når jagerne falder for aldersgrænsen, et skib som også helt eller delvis kan erstatte jagernes ildkraft. Fartøjet bør være mindre end HALLANDS-jagerne, som er bestykket med 12 cm kanoner, torpedoer og sømåls-missiler. Med et godt missil kan et sådant mindre fartøj få tilstrækkelig ildkraft.

Marinen må have våben, som indgiver respekt. Et nyt missil bør have en rækkevidde på 60-80 km eller dobbelt så langt som ROBOT 11, som udarbejdedes i det første projekt af SAAB. En sådan rækkevidde vil ikke medføre større tekniske problemer. F.eks. har det sovjetiske STYX-missil, som bl.a. findes i den finske marine, en rækkevidde på 40 km, men det næste missil kommer op på 200 km. Det israelske GABRIEL-missil findes i to udgaver med op til 40 km afstand.

Det er vigtigt, at et moderne missil-system anskaffes nu og ikke udskydes til en fjern fremtid. De kommende patruljebåde - mindst 16 - bør foruden 57 mm kanonen også have missiler. Det lette norske PINGVIN-missil var måske også for os en god taktisk-operativ og samtidig relativ billig løsning.

Admiral Lundvall fandt dog, at meget taler for en svensk missil-udvikling, som resulterer i en familie af missiler til brug inden for flere områder. Udviklingen af et sø- og kyst-missil anslås til at koste omkring 150 mio. sv.kr., d.v.s. 5-6 pct. af totalindsatsen for forskning og udvikling. Hvis man også sigter på et missil til flyvevåbnet, opnås betydelig fordele.

Der er ikke tale om at udvikle et særligt avanceret eller teknisk enestående missil. Vi ønsker blot at få et missil af den type, som findes - eller kommer til at findes - overalt i verden, sagde den svenske flådechef.

(MST)

Indland kort

Dansk Sejlunion har fået tilladelse til at benytte Søværnets Eksercerskole til afholdelse af en træningslejr for jollesejlere med deltagelse også fra Søværnet i perioden 10. - 12. maj. Det er 5.gang unionen holder træningslejr i Avderød.

Med henblik på at få samlet B-liniens mange tjenestegrenes synspunkter om aktuelle problemer holder Søværnets Officersorganisation seminar på kursuscentret Kobæk Strand i perioden 16. - 19. april. Der kommer ca. 30 deltagere.

To mekanikere ved Flådestation Korsør, J.Bech og F.Nielsen, har for egen regning taget kystskippereksamen på aftenskole. De får god brug for deres eksamen, da de er udstykket til at føre oliebekæmpelsesfartøjerne.

Stabschefen ved Chefen for Søværnet inspicerede Torpedobådseskadren den 1.april. Inspektionen fandt sted på Holmen og under forlægning til Hundested, hvor man afsluttede med et møde på Forsvarets Kursusinstitution Lynæs.

I perioden 18. marts - 29. april holdes frømandskursets forskole med en snes elever på Flådestation Frederikshavn. Forskolen har i de senere år været holdt i Nymindegablejren på grund af pladmangel på marinekasernen.

Med film udlånt af Forsvarets Filmstjeneste har der i fjor været 2.026 forestillinger med 116.400 deltagere. Desuden har flere film været vist et stort antal gange på udstillinger. Søværnets film "Skibe mod Nord" blev vist 103 gange for 8.418 tilskuere.

Udland kort

Den tidligere svenske flådechef, admiral Åke Lindemalm, har i Karlskrona navngivet den fjerde torpedobåd af SPIGA-klassen. Båden fik navnet VARBERG - den sidste båd af det navn var en fregat, der blev bygget i Karlskrona i 1699.

Sovjet har indgået kontrakt med finske værfter om levering af tre mindre forskningsfartøjer i årene 1975 - 76. Finland har nu leveret ca. 200 af den slags fartøjer til Sovjet, deriblandt den fuldt antimagnetiske skonnert SARJA.

Nelsons berømte flagskib i Portsmouth og det nærliggende marinekaserne-område bærer begge navnet VICTORY. Det har siden 1903 givet anledning til mange misforståelser, og nu har dronningen givet tilladelse til, at kasernen den 1. august ændrer navn til NELSON.

STANAVFORLANT med 6 enheder og 1.500 mand har efter et par måneders hårde øvelser i Atlanten indledt en blidere tilværelse i portugisiske farvande. Besætningerne deltog i højtideligholdelsen af NATOs 25 årsdag i Lissabon.

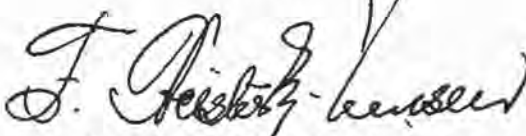
Sovjet har meddelt Ægypten, at man ønsker at deltage i den britisk-amerikanske minerømning af Suezkanalen. En gruppe russiske søofficerer har efter et besøg i området fremsat dette ønske til den ægyptiske regering. Amerikanerne har netop meddelt, at arbejdet vil koste ca. en snes mio.dollar.

Minefartøjet ALVSNABBEN er vendt hjem til Karlskrona fra sit langtogt, der indledtes den 14. november. Der har været en del influenza og mavesygdomme på togtet - et besætningsmedlem måtte sendes hjem fra Rio. Skibet har besøgt 10 havne og passeret Ækvator 4 gange.

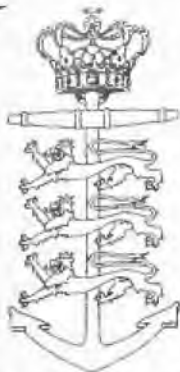
Den vesttyske fiskekutter BLEIBTREU af Kiel blev fornylig trukket baglæns et langt stykke ud for Fehmern. Kutteren affyrede nødraketter og fik kontakt med et orlogsskib, der omgående pr. radio fik standset den ubehagelige sejlads. En vesttysk ubåd dykkede ud og beklagede, at man var blevet hængende i trawlet.

Den britiske missil-destroyer NORFOLK, 6.200 t, er ud for Toulon i færd med at afprøve de franske EXOCET-missiler, der er mere avancerede end det russiske STYX-missil. Det flyver meget hurtigere og har større rækkevidde. Afprøvningen sker i samarbejde med franske enheder.

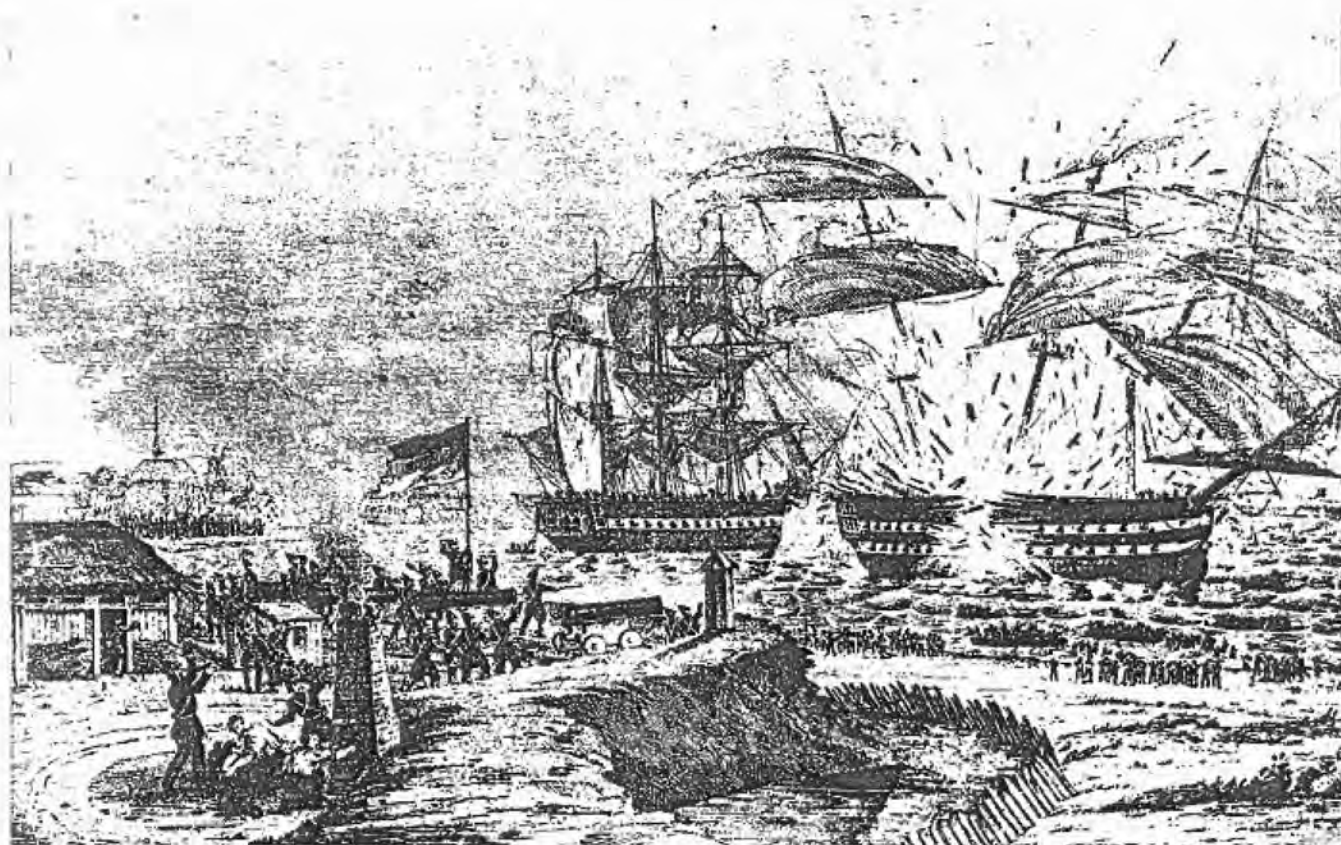
E. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

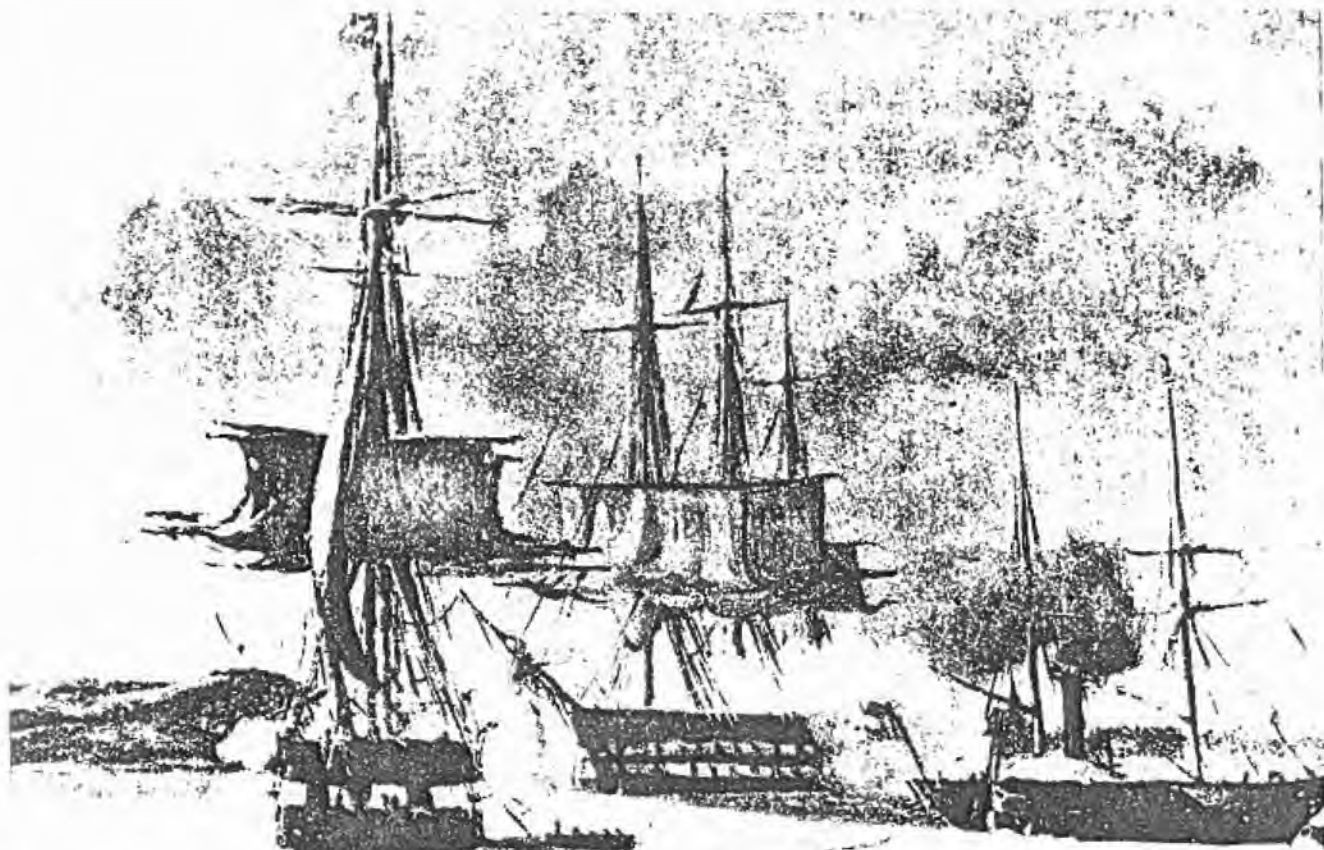

125 årsdagen for kampen ved Eckernførde

Fredag den 5. april var det 125 årsdagen for kampen ved Eckernførde under krigen 1848-50 - Treårskrigen, som den senere er blevet benævnt.

Eckernførde skærer sig 7,5 sømil ind mod Eckernførde by i Slesvig mellem Kieler-fjorden i syd og Slien i nord. Fjorden er ved munden ca. 2,5 sømil bred og snævres ind til ca. 1 sømil i den vestlige ende.

Kimen til krigen mellem Danmark og Hertugdømmerne Slesvig-Holsten var som bekendt blevet lagt århundreder tilbage ved et politisk fejlgreb, der gradvist kom til at knytte Sønderjylland til Hertugdømmet Holsten,

hvorved forbindelsen mellem Hertugdømmerne og det danske Monarki efterhånden blot blev et vagt og tvetydigt konstitutionelt bånd. Indledningen til denne udvikling skete i 1231, da Abel, yngste søn af Valdemar Sejr, blev gjort til Hertug i Sønderjylland. Med Ribe-brevet fra 1460, der i virkeligheden var en håndfæstning, som den nye konge Christian I måtte underskrive før sin tronbestigelse, blev det utvetydigt fastslået, at Hertugdømmerne Slesvig-Holsten skulle forblive evigt og udelt sammen.

I midten af 18-hundredtallet havde tanker om en friere forfatning og evt. snævrere tilknytning til Det Tyske Forbund vokset sig stærke i landsdelen, sandsynligvis næret af frihedsbevægelserne i det øvrige Europa på den tid. I 1848 blev situationen spændt og udløste oprøret i Hertugdømmerne og dermed Treårskrigen, idet Hertugdømmerne fik følge af Det Tyske Forbund.

Krigen førtes primært i Hertugdømmerne og i Nørrejylland. Flådens opgave var at etablere og udnytte herredømme til søs. Da oprørerne og Det Tyske Forbund kun rådede over begrænsede søstridskræfter, kunne flåden fra fjendtlighedernes udbrud straks etablere blokade af alle tyske havne.

Denne blokade gennemførtes af eskadrerne i henholdsvis Østersøens østlige og vestlige del samt af orlogsskibe i Nordsøen. Dækket af blokadestyrkerne sikredes troppe- og forsyningstransporter mellem landsdelene, og der blev ved mange lejligheder ydet direkte flankestøtte til hærens operationer, fortrinsvis af kanonbåde og hjuldampskibe.

I foråret 1849 var det planlagt, at hæren fra Nørrejylland og flankestillingen ved Dybbøl skulle foretage et stort fremstød mod syd for at slå oprørerne endeligt. Som et væsentligt led i denne plan skulle flåden udføre en afledende manøvre ved en demonstration mod Eckernførde og her bl.a. ødelægge nogle strandbatterier med det formål at tilsløre hovedoffensiven og skabe usikkerhed hos oprørernes troppeledelse. Operationen mod Eckernførde skulle udføres af sejllinieskibet CHRISTIAN VIII (84 kanoner) og fregatten GEFION (48 kanoner) samt hjuldampskibene HEKLA og GEJSER (hver med 8 kanoner). Desuden rådede styrkechefen, kommandørkaptajn Paludan, over nogle transportfartøjer med et troppetachment om bord. For at operationen skulle få den ønskede vægt var det i ordren til styrkechefen understreget, at tidspunktet for angrebet blev nøje overholdt således, at efterretningerne herom kunne nå oprørernes hovedkvarter den 5. april om morgenen og her fremkalde den ønskede usikkerhed til fremme for hærens operationer.

Efter at disse var påbegyndt planmæssigt den 3. april, blev de samme dag indstillet efter krigsministerens ordre. Man fandt, at flådedemonstrationen godt kunne bringes til udførelse, selv om hovedmålsætningen var bortfaldet, men man undlod at meddele styrkechefen, at tidspunktet ikke længere behøvede at blive fastholdt så nøje, som operationsordren fastsatte.

Den 5. april 1849 var vejret særlig dårligt for en operation af nævnte art, idet der var frisk til stiv østlig vind, hvorved sejlskibenes manøvreer og evt. troppelandsætning i fjorden ville være vanskelig. Endvidere var der på egnen flere fjendtlige tropper med feltartilleri end påregnet, idet disse ikke var trukket bort som følge af den danske offensiv, der udeblev. Kommandørkaptajn Paludan følte sig imidlertid bundet af den kategoriske ordre, og besluttede efter et skibsråd at gennemføre en beskydning af strandbatterierne for at beskadige disse i håb om, at operationens formål dog i nogen grad kunne opnås. Operationen slog imidlertid fuldstændig fejl, idet sejlskibene kom ind i en uheldig position, og bugseringsforsøg mislykkedes, især fordi strandbatterierne, som dog udsattes for betydelig skade, suppleredes med feltartilleri, der havde stor virkning på den korte afstand. Til sidst måtte GEFION overgive sig og senere

måtte også linieskibet, der var kommet i brand, stryge, men det sprang i luften og kunne således ikke tages i brug af fjenden. Senere undersøgelser fremdrog nogle taktiske fejl under selve operationen, men hovedårsagen til de smertelige tab må søges i, at ændringen af felttogsplanen ikke medførte et friere direktiv til flådestyrken, således at et gunstigere tidspunkt kunne vælges...

Den 5. april lagde repræsentanter for Søværnet kommende fra 7 af Søværnets etableringer kranse på 10 kirkegårde, på gravsteder, ved mindestøtter og mindetavler for personel, der faldt under kampen om bord i såvel linjeskibet CHRISTIAN VIII som fregatten GEFION. Der blev lagt kranse følgende steder: Århus Domkirke, Holmens Kirkegård, Assistents Kirkegård, Marstal Kirke, Henne Kirke, Kirke-Helsingør Kirke, Reersø Kirke, Sejro Kirkegård, Radsten Kirke og Sakskøbing Kirke. (MST)

Eftersøgning af bortført lægekutter

Natten til den 21. marts fjernede en undvegen patient fra Stats-hospitalet i Thorshavn lægekutteren REYDI KROSSUR fra dens sædvanlige kajplads i Thorshavn. Lægekutteren var om morgenen sporløst forsvundet.

Kutteren, der måler 29 brutto reg.tons, havde brændstof til ca. 2 døgn sejlads. REYDI KROSSUR blev fra morgenstunden efterlyst over kystradiostationer på Færøerne, Island, Skotland og Norge. Det lokale politi iværksatte en havne- og kysteftersøgning. Søredningscentral Thorshavn beordrede inspektionsskibet INGOLF til med helikopter at afsøge farvandet omkring Færøerne. Ved mørkefald havde helikopteren gennemfløjet et område ud til ca. 80 sømil fra øerne, skønt havet var fladt og sigtbarheden var usædvanlig god, lykkedes det ikke at observere REYDI KROSSUR.

Da det om aftenen den 21. syntes klart, at den ensomme sømand havde til hensigt at nå Norges kyst, blev INGOLF sendt østover for ved daggry med helikopter, stadig begunstiget af usædvanlig fint vejr, at optage eftersøgning i farvandet mellem Færøerne og Norge. Den 22. gennemsøgte også fly fra Island, Skotland og Norge henholdsvis farvandet ved Islands sydøst kyst, og farvandet mellem Færøerne, Skotland og Norge. Om aftenen den 22. observerede en norsk fiskekutter REYDI KROSSUR i farvandet ca. 75 sømil vest for Ålesund. INGOLF, der nu var ca. 100 sømil sydvest for positionen, blev dirigeret til området.

Den 23. om morgenen meddelte det norske politi, at REYDI KROSSUR var ankommet til Ulstensvik, der er ca. 20 km. vest for Ålesund, og at patienten

var taget i forvaring. Da REYDI KROSSUR er uundværlig i sygetransport imellem Færøerne, beordrede Færøernes Kommando INGOLF til at slæbe REYDI KROSSUR tilbage til Færøerne. INGOLF, der ikke havde søkort over denne del af Norge, forblev udenfor Skærgården, mens helikopteren med en turistbrochure som flykort etablerede nødvendig forbindelse til land.

Den 23. marts påbegyndte INGOLF, med den undvegne patient om bord, slæbning af REYDI KROSSUR tilbage til Færøerne. Operationen afsluttedes den 25. marts, da REYDI KROSSUR og patienten i Thorshavn blev afleveret til respektive myndigheder.

(FKO/INGO)

En tak til Søværnet

Statens Luftfartsvæsen har sendt en takkeskrivelse til Søværnet i forbindelse med bjærgningen af Grønlandsfly helikopteren OY-HAI, som forulykkede den 25. oktober i fjor nær Godthåb. Det hedder i skrivelsen bl.a.:

"Luftfartsdirektoratet bringer herved en hjertelig tak for den indsats, der blev ydet af Søværnets personel. I ugerne umiddelbart efter den 25. oktober skal nævnes inspektionskutteren MAAGENS indsats i eftersøgningen sammen med politikutteren NAKUAK og fiskeriforsøgskutteren ADOLF JENSEN i det formodede havariområde ved Agpanguit. MAAGENS indsats skal ligeledes nævnes i de senere faser af eftersøgning og bjærgning i december, januar og februar, der afsluttedes med lokalisering og bjærgning. I perioden 5.-13. december skal nævnes inspektionsskibet FYLLAs indsats i forbindelse med afhentningen af mini-ubåden i Søndre Strømfjord og den første del af selve bjærgningsopgaven. I perioden 18.januar-3.februar skal nævnes inspektionsskibet INGOLFs genoptagelse og afslutning af bjærgningen og transporten af ubåden til Narssarssuaq.

Vore folk, der deltog i operationen, har følt, at alle om bord i skibene udviste stor forståelse for løsning af opgaven til trods for, at dette betød afsavn og ingen frihed. Endvidere skal fremhæves det fortrinlige samarbejde officerer, befalingsmænd m.fl. og havarifolk imellem. Fremhæves skal også svømmedykkerne fra FYLLA, som under overordentlig vanskelige forhold gjorde en stor indsats i forbindelse med ubåden. Ligeledes skal de 4 frømand fra Søværnets Frømandskorps fremhæves for en 100% indsats i alt, hvad de blev anmodet om at udføre.

Indsatsen af enhederne med besætninger sammen med politikutteren og sandsugeren GUSTAV og alle andre gode kræfter muliggjorde eftersøgning af helikopteren med sidescan sonar og senere operationer i denne afsides og

barske del af verden. Det resulterede i, at det lykkedes at finde og hæve vraket fra en vanddybde, der - så vidt det er Luftfartsdirektoratet bekendt - er den største, et flyvemaskinvrag nogensinde er hævet fra", hedder det i direktoratets skrivelse. (MST)

Indland kort

Søværnet har for inspektionsskibet VÆDDERENS og orlogskutteren DREJØs assistance til den færøske linebåd VENUS den 20. juni 1972 modtaget 131.695 kr. Beløbet vil blive fordelt til besætningen i henhold til sølovens bestemmelser.

Minelæggeren FYEN har ikke kapacitet til at underbringe og uddanne de 64 konstabelelever, som skal gennemføre skoletogt i april kvartal. Det er derfor bestemt, at fregatten PEDER SKRAM skal supplere FYEN som skoleskib og modtage 16 konstabelelever i perioden 18. april-18. juli.

Efter inspektionsskibet INGOLF's deltagelse i bjærgningen af Grønlandsflys nedstyrtede helikopter, har Chefen for Søværnet udtalt sin påskønnelse af chefens og besætningens udviste gode sømandskab.

Naval Deputy hos den øverstkommanderende for NATO-styrkerne i Nord-europa, den norske kontreadmiral N. Owren, aflægger besøg ved Søværnet 22.-24. april. Han besøger materielkommandoen, kampinformationsskolen og Søværnets operative Kommando.

Chefen for Søværnet, chefen for Forsvarets operative Styrker, chefen for Søværnets operative Kommando og chefen for Søværnets Materielkommando har 1.-4. april deltaget i en konference for højere sømilitære chefer, SEA BREEZE 1974, i NATO-hovedkvarteret i Belgien.

Flådestation København har udarbejdet en lille pjece, der giver en fortræffelig skildring af Holmens historie og mange historiske minder. Den vil blive udleveret til nye værnepligtige og Holmens mange besøgende.

Udland kort

Den finske flåde har i Sovjet købt 4 missil-patruljebåde på hver 300 t. De leveres i årets løb. Finnerne har siden 1966 haft missiler og fik i 1970 et missilfartøj til forsøg og uddannelsesformål.

Den svenske jager OSTERGOTLAND har affyret varselskud med maskinpistoler mod Panama-skibet AKSNES, 2.700 t, der forlod Karlshamn med underbemanning. Fragtskibet nægtede at opstille besætningen på dækket, så den kunne tælles, og nåede ud til internationalt farvand.

Den vesttyske flådechef, viceadmiral Paul Hartwig, har i Holtenau modtaget de første 4 af 22 redningshelikoptere af typen SEA KING MK 41. Besætningerne uddannes for tiden i England.

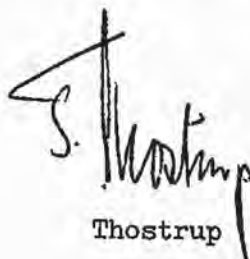
11 sovjetiske minestrygere har forladt havnen i Chittagong i Bangladesh efter at have rensset området for miner. De har strøget 1.000 kvadratsømil. Samtidig har Sovjet leveret udstyr til etablering af en søredningstjeneste og uddannet lokalt personel til den.

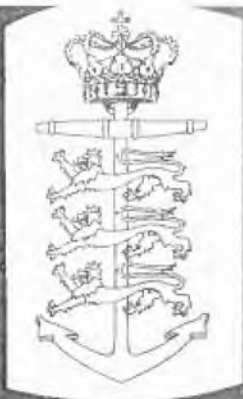
Det amerikanske forsvar vil investere 840 mio. dollar i et satellitnavigationssystem. Den første opsendes i 1977 og systemet, der skal dække hele jorden og være tilgængeligt også for civil søfart og flyvning, skal være udbygget i 1984.

Den sidste af 3 tyske mini-ubåde fra sidste krig er nu kommet på Deutschen Museum, der vil åbne en maritim afdeling. Båden, der stadig er intakt, blev fornylig ved et tilfælde fundet af en vesttysk kaptajnløjtnant på en hollandsk hugningsplads.

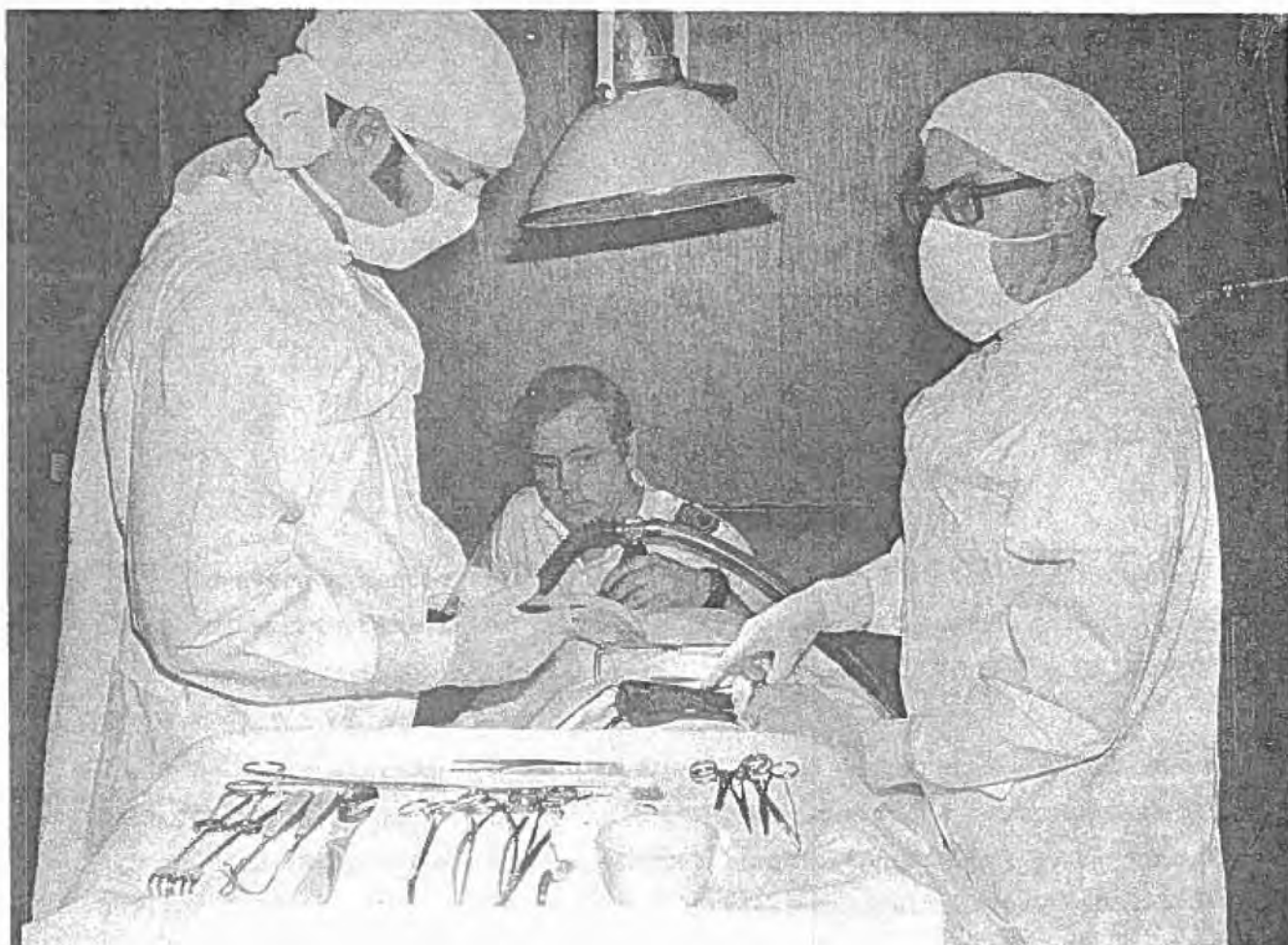
Den amerikanske flådes nyeste ubådsredningsskib PIGEON er på prøve-sejlads. Det er et katamaran-fartøj på 3.410 t udstyret med mange nye typer redningsudstyr, bl.a. en avanceret dykkerklokke. Max-fart er 15 knob.

Den britiske flåde overvejer på grund af personelmangel at lade medlemmer af kvindekorpset overtage flere poster - også på skibene. For tiden er der kun få kvinder i skibstjeneste, og de kan ikke overnatte. Anti-ubådsforsøgsskibet MATAPAN, 3.430 t, har som det eneste underbringelsesforhold for kvinder.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Lægelig inspektion af HVIDBJØRNEN

Efter aftale med Søværnets operative Kommando, Fregateskadren og Færøernes Kommando foretog Stabslæge I O.H.N.Skensved, der som Søværnslæge under Forsvarskommandolægen beskæftiger sig med Søværnets sanitetstjeneste, sanitær-hygienisk inspektion af inspektionsskibet HVIDBJØRNEN 15. - 26. januar under skibets togt i færøske farvande. Under ophold i land besøgte sygehusene i Tvørfå og Klaksvig samt landshospitalet i Thorshavn og landslægen samme steds med henblik på udbygning af samarbejdet indenfor bl.a. katastrofemedicin.

Under sejlads afprøvedes skibets sanitetsgrej under forskellige forhold, endvidere undersøgte forsøgsmodel for udsugning af æterdampe samt dukke egnet til operationsøvelser, begge udarbejdet af Lægekorpssets Skole, Jægersborg. De afholdte øvelser gav lejlighed til optagelse af billedmateriel, der vil blive anvendt i undervisningen af underlægeelever og sanitetspersonel i Søværnet.

HVIDBJØRNEN-klassens sanitetsgrej er efter 1970 omnormeret en del efter erfaringerne fra flykatastrofen på Myggenæs; Søværnslægen vil foreslå enkelte forøgelse efter de nu gjorte erfaringer.

På inspektionsskibene skal reservelæge og seniorsergent (SA) kunne gennemføre operative indgreb, inklusiv narcose, f.eks. blindtarmsoperation eller standsning af livstruende blødning, såfremt patienten ikke kan bringes til sygehus i land i tide, f.eks. med skibets helikopter.

Billedet viser udøvelse af en sådan operation i skibets nuværende bibliotek, der i sådanne tilfælde anvendes til operationsstue.

(SVNLG)

SKINFAXE og RIMFAXE overtages

Forsvarskommandoen har indstillet til Forsvarsministeriet, at det meddeles den amerikanske Chief of Naval Operations, at Danmark accepterer et tilbud om at overtage tankfartøjerne RIMFAXE (ex-US YO-226) og SKINFAXE (ex-US YO-229) til en pris af 40.000 dollars pr. stk.

De to tankfartøjer blev udlånt af USA til Søværnet i 1962, og lånet blev forlænget efter en aftale indgået af den daværende Søværnskommando efter forhandling med Forsvarsministeriet. Tankfartøjerne dækker Søværnets behov for logistisk støtte med olie til flåden, specielt Torpedobådseskadren, og repræsenterer Søværnets eneste sejlene tankkapacitet.

Materieltilstanden er tilfredsstillende, og efter periodiske eftersyn i år anslås skibenes levetid til at være en halv snes år endnu med et eftersyn efter ca. 5 år. Overtagelsesprisen svarer stort set til ophugningsprisen og må anses for rimelig i forhold til det fremtidige udbytte af fartøjerne. Udgiften - ca. 520.000 kr. - påregnes afholdt over forswarets materieldriftsbudget.

(MST)

Søværnets Idrætslederpris

Ved en højtidelighed i Nyholms Hovedvagt ("Under Kronen") har formanden for Søværnets Idrætskomité, kommandør E.V.Jørgensen, på Chefen for Søværnets vegne overrakt Søværnets Idrætslederpris til sekondløjtnant G.Petersen, fra Søværnets Frømandskorps. Han får den som anerkendelse for udmærket tjeneste som idrætsofficer, såvel for den tjenstlige som frivillige idræt i 1973.

Den vesttyske flådes fremtid

Den vesttyske forbundsrepublik har udgivet en hvidbog om landets sikkerhed og udviklingen inden for forbundsvær-

net. Vi bringer her et uddrag af bogens afsnit om marinen.

Marinens skibe og fly bliver udskiftet med nybygninger eller moderniseres ved omarmeringer tilpasset den tekniske udvikling. Nye våbensystemer bliver indført, medens andre på grund af teknisk forældelse tages ud af tjeneste.

Jagerflotillen: De 4 HAMBURG-jagere bliver udrustet med skib-til-skib-missiler. Desuden bliver de 3 missiljagere LUTJENS, MOLDERS og ROMMEL moderniserede. De nuværende analog-computere bliver erstattet af digitaludstyr, som muliggør anvendelse af moderne missiler med større rækning. Antallet af FLETCHER-klasse jagere måtte formindskes med et skib for derved at skaffe reservedele til de skibe, der endnu er i tjeneste.

FPB-flotillen: Moderniseringen af de 10 ZOBEL-FPB, omfattende installation af nye våbenkontrollsystemer og udrustning med trådstyrede torpedoer blev afsluttet i sommeren 1972. 20 JAGUAR-FPB bliver erstattet af missilbåde Klasse 148, der bygges i Frankrig. Omskolingen af besætninger har gjort det nødvendigt i en periode at reducere skibsantallet fra 40 til 37.

Bygning af yderligere 10 missil FPB (Klasse 143) er begyndt på tyske værfter. De skal fra 1976 erstatte de resterende JAGUAR-både.

Sammen med USA og Italien er udviklingen af prototyper for den næste FPB-generation - hydrofoiler - iværksat i USA. Det er hensigten at indføre disse hydrofoiler fra 1978.

Ministryerflotillen: Moderniseringen af denne flotilles skibe begyndte med ombygningen af kystministryerne FLENSBURG og FULDA til minehunters. Begge fartøjer har afsluttet deres prøveprogrammer. Ombygningen af yderligere 10 både er begyndt og skal være færdig i 1976. Minehunting er den mest moderne søge- og rydningsmetode til lokalisering og bekæmpelse af miner.

Foreliggende planer forudser, at Marinen i slutningen af -70'erne vil anvende fjernstyret rydningsudstyr. Afprøvning er for tiden i gang.

Ubådsflotillen er ved tilførelse af ubåde Klasse 206 (450 tons, 8 stævntorpedorør) i 1973 vokset fra 11 til 13 enheder. I 1976 skal Marinen råde over 24 fuldt moderne, konventionelle undervandsbåde. På samme tid skal kommandosystemet kunne tages i brug.

Marinens 2 jagerbombereskadriller er ved anskaffelse af 36 F-104 G atter bragt op på fuld styrke. En eskadrille skal udrustes med luft-mod-skib-missilet KORMORAN, der for tiden er under afsluttende afprøvning.

Begge jagerbombereskadriller skal fra 1978 udstyres med Multiple Role Combat Aircraft. Foruden bedre rækning, våbenudstyr, avionik og alt-vejrsegenskaber har marineversionen af Multiple Role Combat Aircraft en speciel rekognosceringsudrustning og mulighed for gensidig lufttankning.

Til søredningstjenesten anskaffes 22 SEAKING MK 41 helikoptere, der skal erstatte de nuværende SIKORSKI-helikoptere. SEAKING helikopterne sættes i tjeneste i foråret 1974. Med disse helikoptere bliver for første gang redningsindsats ved dag såvel som nat og under næsten alle vejrforhold mulig.

Oversigt over Marinens skibe og fly		
	1 OKT 1971	1 OKT 1973
Jagere	12	11
Fregatter	6	6
FPB	40	37
Ubåde	11	13
Hurtige ministrygere	28	24
Kystministrygere	24	16
Minehunters	0	2
Lægtvandsministrygere	18	18
Depotskibe, forsyningsskibe transportskibe	37	37

Landgangsbåde	24	22
Jagerbombere, Recce, træningsfly:		
F-104 G)		
RF-104 G)	97	130
TF-104 G)		
Helo H 34 SAR	23	19
Helo SEAKING MK 41 SAR	0	8
Kurerfly	29	24
MPA B 1150 ATLANTIC	20	20
Skoleskibet DEUTSCHLAND)		
Sejlskoleskibet GORCH FOCK)	2	2

Indland kort

Søværnets Konstabelskole indleder sejlbådssæsonen med standerhejsning den 2. maj. Samtidig navngives to nye ynglinge både af henholdsvis Chefen for Søværnet og Chefen for Flyvevåbnet. Der bliver demonstration af fartøjsmateriel under sejl.

Den årlige torpedobådsøvelse BOLD GAME blev indledt den 18. april. Øvelsen foregår i danske og norske farvande med deltagelse af skibe og fly fra Norge, Vesttyskland og Danmark. Under en del af øvelsen deltager også britiske fly.

Flådestation Korsør skal den 17. maj igen være centrum for en redningsøvelse. Det er samtlige skibsofficerer fra Storebæltsoverfarten, der skal overvære en helikopter-demonstration og gennemgå brugen af de nye store oppustelige gummi flåder.

Det nuværende navigationssystem LORAN A nedlægges ved årets udgang, hvorefter det vil være nødvendigt at anskaffe OMEGA navigationsudstyr. Søværnets Materielkommando har opgjort behovet for OMEGA modtagere til 14 og har anmodet Forsvarskommandoen om at stille de nødvendige midler, ca. 650.000 kr., til rådighed.

Kvindeligt Marinekorps har længe ønsket at få et heraldisk våbenskjold. Nu er der ved at komme gang i sagen. Korpschefen har henvendt sig til Søværnets heraldiske udvalg, der har lovet at være foreningen behjælpelig.

Chefen for Søværnet inspicerede den 26. april minestrygerne GRØNSUND, VILSUND, ULVSUND og AARØSUND. Inspektionen fandt sted på Holmen og i Sundets nordlige del.

Udland kort

Den 18. april blev Sveriges største glasfiber-fartøj, minestrygeren VIKSTEN navngivet i Karlskrona. Den femte torpedobåd i SPICA-klassen, VASTERÅS, søsættes i maj, og den sjette, VASTERVIK, til efteråret.

Den engelske Labour-regering har aflyst et britisk flådebesøg i Grækenland som protest mod landets styre. Det har omgående fået følger, idet Yarrow-skibsværftet i Clyde formentlig mister kontrakten på bygning af en fregat til den græske marine.

Den nyeste amerikanske ubåd, TUNNY, er blevet afleveret fra skibsværftet i Pascagoula. Den er opkaldt efter en forgænger, der udmærkede sig i sidste krig. Med den nye båd er flådens styrke af atom-ubåde nu 102, hvoraf 41 er udstyret med POLARIS/POSEIDON-missiler.

Et dykkerhold fra den britiske flådes base i Portland har sat ny verdensrekord med en dykning på 1.000 fod. Personellet benyttede en ny dykkerdragt, der sætter dykkeren istand til at arbejde en fuld arbejdsdag i store dybder uden at skulle i dekompressions-tank bagefter.

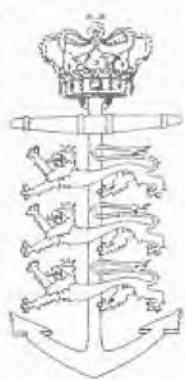
Den britiske flådes specielle cigaretter, "Blue Line", der i et antal af 300 pr. mand pr. måned sælges til billig pris til personellet, har været ude i en storm. En kemisk undersøgelse afslørede, at de indeholdt en foruroligende stor tjæremængde. Salget er stoppet, og en produktion efter ny recept sat igang.

Det svenske fiskeriforskningsskib SKAGERAK er blevet solgt til England. Det vil blive hovedrepareret og sat ind som vejrskib i Atlanterhavet nord for Irland.

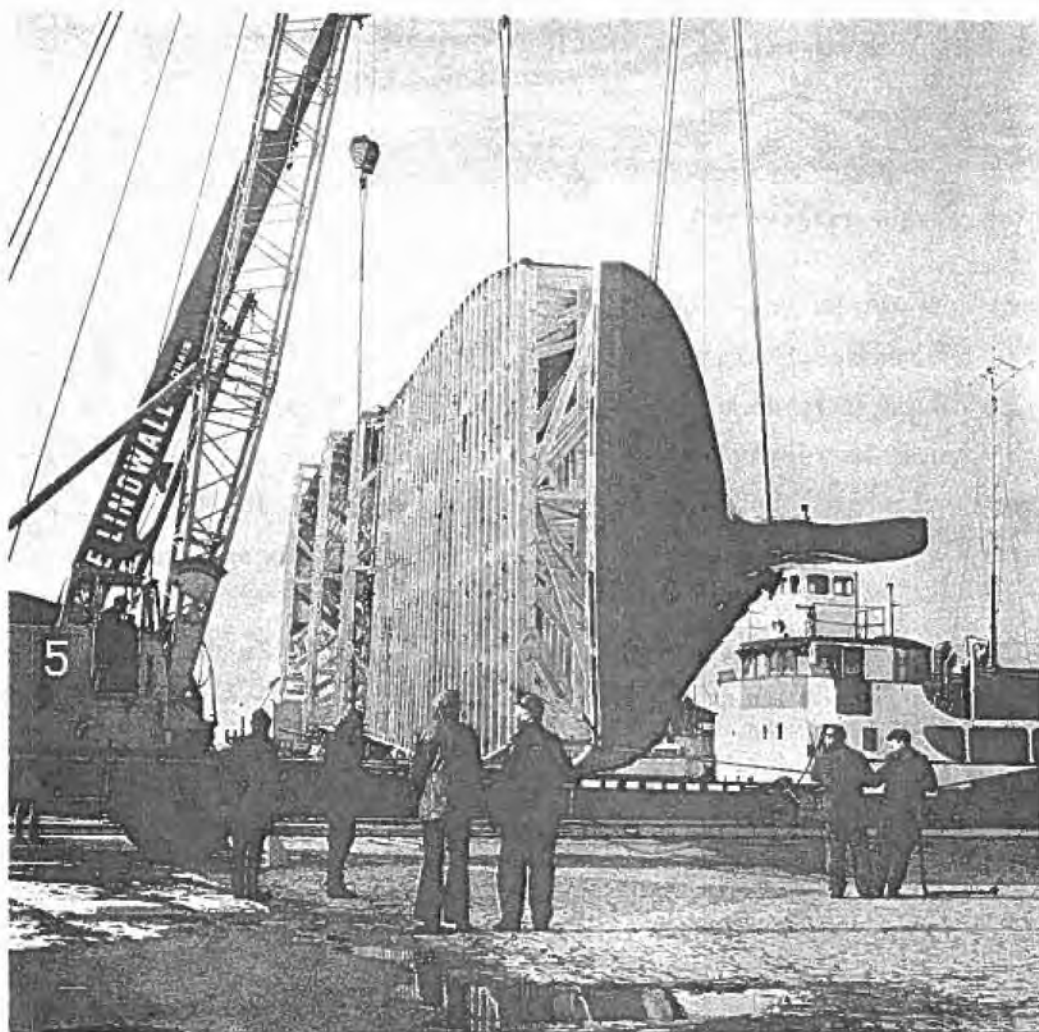
8 ingeniører fra Norsk Veritas har gennemgået et kursus ved Marinens Dykkerskole på Haakonssvern. Uddannelsen var beregnet på at kvalificere dem til at foretage inspektionsarbejde på dybder over 60 m. Deres virkefelt bliver først og fremmest boreplatforme m.v. i Nordsøen.

Den vesttyske flåde er igang med rensning af en 58 km lang og 600 m bred rute ud for Emdens munding, hvor en planlagt gasrørledning fra olie-felterne i Nordsøen skal ligge. Der deltager bl.a. 30 frømand i arbejdet, der skal være færdigt inden 1.juni.

Thøstrup

SØVÆRNS-ORIENTERING

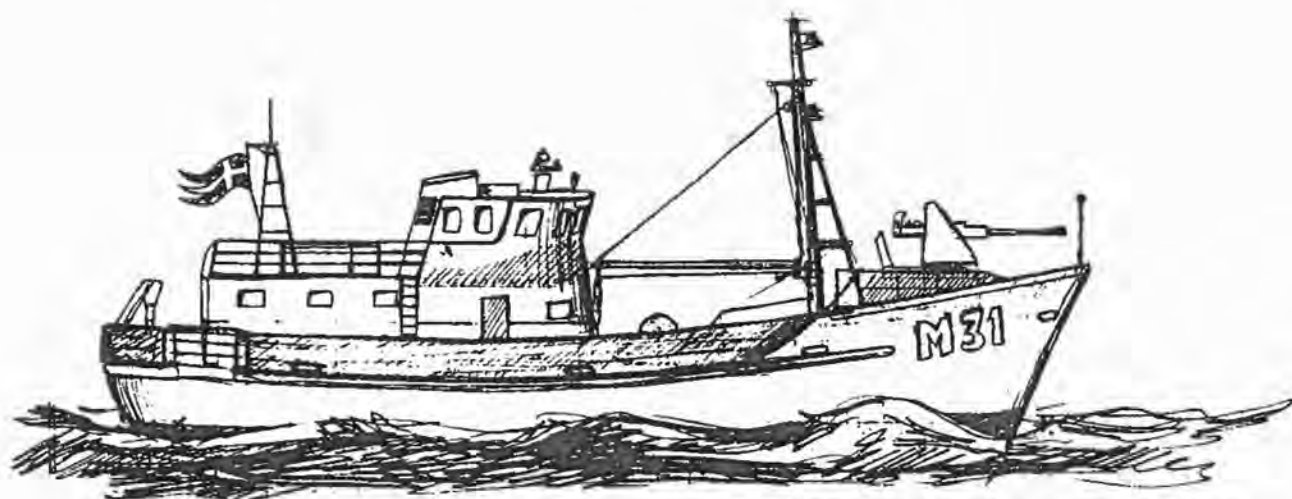

VIKSTEN under den usædvanlige vending

Ministrygeren VIKSTEN navngivet.

Sveriges hidtil største fartøj i glasfiberarmeret plast, ministrygeren VIKSTEN, blev den 18. april navngivet i Karlskrona.

Ministrygeren er et enestående fartøj, som Karlskronaværftet har bygget efter helt nye metoder på grundlag af en omfattende, forudgående forskning. Først støbtes den ydre skal omkring en trækonstruktion med kølen opad,

Den svenske minestryger VIKSTEN

hvorefter skroget vendtes - det ses på billedet - og så får det indvendigt pålagt isolering og derpå en indvendig skal af glasfiberarmeret materiale. Gennem denne såkaldte "Sandwich"-konstruktion opnås stor brudstyrke og chocksikkerhed. Dæk og styrehus m.v. er også tilvirket af plast. Konstruktionen sigter først og fremmest på at gøre fartøjet umagnetisk, men det ventes, at vedligeholdelsen vil blive meget billigere end ved konventionelle bygninger.

VIKSTEN er af konventionel trawlertype. Den er 25,30 m lang, 6,64 m bred, dybdegang 3,65 m, depl. 130 t, 2 Scania Vabis DSI 11 motorer, fart 11 knob.

Navngivningen i Karlskrona blev efter særlig indbydelse overværet af chefen for søværnet, viceadmiral S. Thostrup. (MST)

Flere biblioteker nedlægges

Forsvarsministeriet har pålagt velfærdstjenesten at omlægge Forsvarets Bibliotekstjeneste. Det tilsigtes at afvikle hovedparten af tjenestestedsbibliotekerne og forøge beholdningen af skønlitteratur i billigbogudgave. De nye bestemmelser skal udarbejdes i samarbejde med Forsvarskommandoen og Bibliotekstilsynet.

På grundlag af indkaldte oplysninger fra tjenestestederne har repræsentanter fra Bibliotekstilsynet, Civilforsvarsstyrelsen, Forsvarskommandoen og Velfærdstjenesten taget stilling til, hvilke tjenestestedsbiblioteker, der skal opretholdes. Det bliver et antal af ca. 30. For søværnets vedkommende opretholdes bibliotekerne på følgende tjenestesteder: Søværnets Sergeant- og Reserveofficersskole, Søværnets Eksercerskole, Stevnfort, Langelandsfort, Marinestation Sjællands Odde og Flådens skibe. Hvad angår

Flådestation Grønnedal og Færøernes Kommando er der særaftaler med de offentlige biblioteker.

De forhold ved omlægningen, som der særligt er taget hensyn til, er afstanden fra tjenestestedet til nærmeste folkebibliotek, tjenestestedets belægning, udlånstallet og transportmuligheder til folkebiblioteket i dettes åbningstid.

Bogbestanden kommende fra det tjenestestedsbibliotek, som nedlægges, afleveres til det folkebibliotek, der har indkøbt bøgerne. De tjenestesteder, der mister bibliotek, kan fremtidig rekvirere feltbiblioteksbøger fra Vel-færdstjenesten.

(MST)

49 mineudrykninger

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold havde i januar kvartal 24 udrykninger, 17 efter farlige og 7 efter ufarlige genstande.

Udrykningerne var forårsaget af meldinger om fund af 1 hornmine, 1 drejestangsmine, 6 detonatorer, 1 luftværnsraket, 4.050 stk. håndvåbenammunition, 14 nødraketter, 20 nødblus o.l., 14 sprøjteampuller, 3 mineankre, 1 olietromle, 1 sonarbøje og 1 attrapmine. Udrykningerne omfattede 4.995 km kørsel og sejlads med orlogskuttere.

Minedepot Dråbys mineuskadeliggørelseshold havde i samme periode 25 udrykninger, der bl.a. omfattede 1 trykluftholder, 17 øvelses-flybomber, 1 80 mm mortargranat, 1 tysk pansermine, 1 tysk stokmine, 1 105 mm lysgranat, 3 russiske nødblus og adskillige andre nødblus og -raketter, 775 stk. håndvåbenammunition, 2 tromler med ukendt vædske, 6 sprængblyanter, 3 tændere til fodfolksminer og 40 m tysk tændsnor. Udrykningerne omfattede 3.625 km kørsel og sejlads med orlogskuttere.

(FLS FRH)

Anerkendelse til dansk skibsfart

Hvert år tildeler U.S.Coast Guard en anerkendelse til de handels-skibe, som har deltaget i AMVER-systemet. (AMVER står for "Automated Mutual-assistance Vessel Rescue").

Anerkendelsen består i, at der under højtidelige former i den amerikanske ambassade i pågældende land tildeles skibet en AMVER-stander og et certifikat, og samtidig får rederiet et brev om sagen. Viceadmiral Benjamin F.Engel, U.S.C.G. overrakte den 1. maj ved en højtidelighed i den herværende amerikanske ambassade denne anerkendelse til redere og skibsførere som repræsentanter for 21 danske handelsskibe, der i 1973 har deltaget i dette systems arbejde til støtte for sikkerheden til søs.

(MST)

Øvelse og alvor

For besætningen på marinehjemmeværnsskutteren LYØ blev øvelse til alvor 2.påskedag. På vej tilbage til Vordingborg, efter endt redningsøvelse i de sydlige farvande, hørtes råb om hjælp. Hurtigt blev jollen sat i vandet, og man nåede frem til den nødstedte, en ung mand, der havde mistet bevidstheden. Det er koldt at være i vandet på denne årstid, og mange har jo desværre måttet bøde herfor med livet i påsken. Om bord på skutteren kom han under kyndig behandling, og da den over skutterens radio tilkaldte ambulance kørte fra kajen i Vordingborg, var den unge mand allerede kommet så meget i l hægterne, at han kunne vinke til sine redningsmænd.

(MHV 86)

Foredrag om olieforurening

Søværnets Teknikskole og Miljøstyrelsen har hver stillet en foredragsholder til rådighed for "Foreningen til Søfartens Fremme" med henblik på, at bringe kendskabet til bekæmpelse af olieforurening til søs ud til et større publikum.

I perioden 21. februar til 4.april har der således været afholdt foredrag for foreningens medlemmer og gæster i byerne Marstal, København, Svendborg, Fredericia, Esbjerg, Ålborg, Århus og Odense.

Antallet af tilhører kan løseligt opgøres til i alt 1250 personer.

(TKS)

Norsk-vesttysk ubådssamarbejde

Så snart det norske Stortings godkendelse foreligger, vil Norge og Vesttyskland underskrive en aftale om et fælles udviklingsprojekt for undervandsbåde, som skal kunne indgå i den norske flåde fra midten af 1980'erne. De nye undervandsbåde skal erstatte de 15 tyskbyggede, som Norge fik i 1967. Det bliver fortsat en konventionel type, men den skal baseres på den teknologi, der vil være tilgængelig om en halv snes år. Stortinget har på forhånd lovet hurtig godkendelse af udviklingsprojektet.

Forudsætningen er, at de to lande skal dele udgifterne, men udgangspunktet er krav formuleret af den norske marine. En norsk delegation har netop været i Vesttyskland og konstateret status for projektet, der så småt indledtes i 1972. Der er endnu ikke taget stilling til, hvor mange nye ubåde Norge skal bygge, ligesom heller ikke bådenes bevæbning er løst.

I projektet indgår dog missil-undersøgelser. Der er også stor interesse for det norske ildledelsessystem ODIN, der skal gennemgå en række sammenligningsprøver med det tilsvarende tyske.

Vesttyskerne har i flere år vist interesse for de norske erfaringer med mindre orlogsskibe, ligesom de har interesseret sig stærkt for et civil norsk projekt om udvikling af fartøjer af Katamaran-typen. Det foreliggende projekt handler dog udelukkende om undervandsbåde. Fra norsk side betones, at samarbejdet ikke går ud på at bygge en undervandsbåd, men udelukkende at skabe hele det tekniske grundlag m.v. Det understreges også, at de kommende undervandsbåde skal løse de samme opgaver, som Norges flåde løser i dag.

(MST)

Indland kort

Som et led i en række besøg ved forsvarets tjenestesteder besøger forsvarsminister Erling Brøndum Holmen den 6. maj. Ministeren modtages af chefen for søværnet og chefen for Flådestation København og foretager en rundtur.

Søværnets Officersskole har indstillet, at Skoledelingen for Kadetter formeres fra 12.juni til 11.oktober. Den kommer til at bestå af mine-læggeren FYEN, 2 minestrygere af SUND-klassen og øvelseskutterne SVANEN og THYRA.

To officerer skal i Wayland, USA gennemføre en uddannelse vedrørende luftværnsmissil-systemet SEA-Sparrow. Det sker med henblik på tjeneste som sagsbehandlere ved henholdsvis Søværnets Materielkommando og Søværnets Våbeninspektør.

Orlogspræsterne har holdt møde på Holmen den 24.april. Der blev bl.a. givet orientering om samarbejdsordningen i søværnet og drøftet orlogspræsternes arbejde på tjenestestederne med redegørelser af orlogspræsterne H.Rørskou (Avderød og skoleskibene) og Bang-Rasmussen (Undervandsbådsseskadren).

Chefen for Søværnet har anbefalet et forslag fra Fregateskadren om, at der opsættes en fjernsynsantenne ved bevogtningsfartøjernes faste liggeplads i Rønne havn. Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste vil yde 8.000 kr. til formålet.

Ministrygeren AARØSUND vil deltage i "Standing Naval Force Channel" (STANAVFORCHAN) øvelser i maj og juni. Der deltager desuden enheder fra Belgien, England, Holland og Vesttyskland. Styrken anløber Frederikshavn den 26.maj.

Udland kort

Baltisk Værft i Leningrad har afleveret atomisbryderen ARKTIKA til afprøvning af tekniske installationer ved kaj. Man venter, at prøvesejladserne kan indledes i sommer, og at isbryderen sejler til Ishavet inden årets udgang.

To af den britiske flådes nye Type 42 destroyere, SHEFFIELD og CARDIFF, 4000 t, er ved at blive udrustet i Barrow-in-Furness. De skal bl.a. have Sea Dart-missiler. Skibene indgår i flåden i år.

Oslo-konventionen mod dumping i havet af farlige stoffer fra skibe og fly trådte i kraft den 7.april. Aftalen er ratificeret af Danmark, Island, Norge, Sverige, Portugal, Spanien og Frankrig.

Ved retten i Växjö i Sverige er der rejst tiltale mod en regnskabsfører, der sigtes for at have bedraget marinen for 61.000 sv. kr. Bedragerierne skal være foregået under tjeneste i en ubåd, hvor regnskabsføreren menes systematisk at have opskrevet besætningens kostpenge.

En ny sovjetisk supertanker, KRIM, 182.000 t, er blevet søsat i Leningrad. Den er 295 m lang, 45 m bred og 25 m høj. Maskinkraft 30.000 hk, fart 17 knob. Værftet er i færd med at projektere et endnu større tankskib, der kan laste 350.000 t olie.

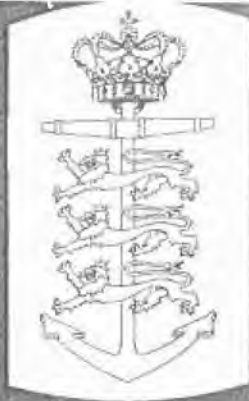
Medio maj søsættes fra Karlskronaværftet den femte torpedobåd af SPICA-klassen. Den navngives T 135 VASTERÅS. Den sjette, T 136 VASTERVIK, søsættes til efteråret. Dermed er halvdelen af serien færdig.

Præsident Nixon har udnævnt admiral James Holloway til chef for USA's maritime operationer efter admiral E.Zumwalt, der afgår 29.juni. Holloways efterfølger som viceflådechef bliver admiral Worth Bagley, p.t. chef for de amerikanske flådestyrker i Europa.

Den 1.maj indførtes permanent nattegn overalt i det svenske forsvar efter enig beslutning af forsvarschefen og værnscheferne. Ordningen gælder for alle og træder i kraft fire uger efter indkaldelsen, men kan suspenderes under øvelser o.l.

Den store efterspørgsel efter mini-ubåde bl.a. til oliefelterne i Nordsøen har ført til dannelsen af et nyt britisk selskab Intersub. Den første mini-ubåd PC8 er ved at være færdig. Den skal operere fra et 185 ft langt moderskib.

Thstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

AGDLEK' ved kaj i Korsør

AGDLEK' på prøvesejlads

Inspektionskutteren AGDLEK' har efter færdigudrustningen på Flådestation Korsør været på prøvesejlads i Store Bælt. I sejladsen deltog bl.a. chefen for flådestationen og flere gæster.

Prøvesejladsen blev meget vellykket, skriver en af deltagerne, en repræsentant fra Sjællands Tidende, i sit blad. Inspektionskutteren beviste til fulde, at den kan leve op til de forventninger, man har stillet til den. Især var det imponerende at se, hvorledes kutteren med en drejecirkel på under dens egen længde kunne svaje hele kompasset rundt. Om bord er alting holdt i venlige farver, og skodderne er næsten overalt beklædt med træ. Man har gjort meget for, at der skal være et godt klima om bord. Der er nydelige lukafer og opholdsrum, køleskabe, dejlige toilet- og badeforhold og en rustfri kabys samt fuldautomatisk vaskemaskine, skriver bladet.

Søsterskibet til AGDLEK' - AGPA - ventes til Flådestation Korsør om-

AGDLEK' før prøvesejladsen

kring den 20.maj. Fartøjerne er helsvejsede stålskibe og forstærket til sejlads gennem en halv meter tyk is. Data: længde 31,40 m, bredde 7,70 m, dybgang 4,15 m, displacement 330 t. Maskineriet består af en dieselhovedmotor på 800 HK og to hjælpemotorer på hver 84 HK. Fart 12 knob. (MST)

100 hjælpeaktioner fra Middelgrunden

Flyvevåbnets fartøjer, LVG-bådene (LGV = luftværnsgruppen), yder en stor hjælp til skibsfarten i Sundet. Bådene foretog i fjor næsten 100 rednings- og hjælpeaktioner, fortrinsvis til mindre skibe, men også til handelsflåden, fortæller havnemester Erhardt Madsen. Blandt aktionerne bør særligt fremhæves en kollision mellem et sovjetisk skib og en østtysk trawler. Trawleren sank, men inden det skete, nåede LVG-3 at slæbe den væk fra sejlrenden. Besætningen blev reddet over i LVG-1, som senere satte den over i en anden østtysk trawler.

Hjælpen ydes som regel til lokale fiskere og lystbåde, hvor LVG-bådene yder samfundet en hurtig og billig hjælp, da der i forvejen er en besætning på vagt. Besætningen består af tre mand, hvilket gør sejladsen økonomisk. Fartøjerne er udstyret med alle moderne hjælpemidler.

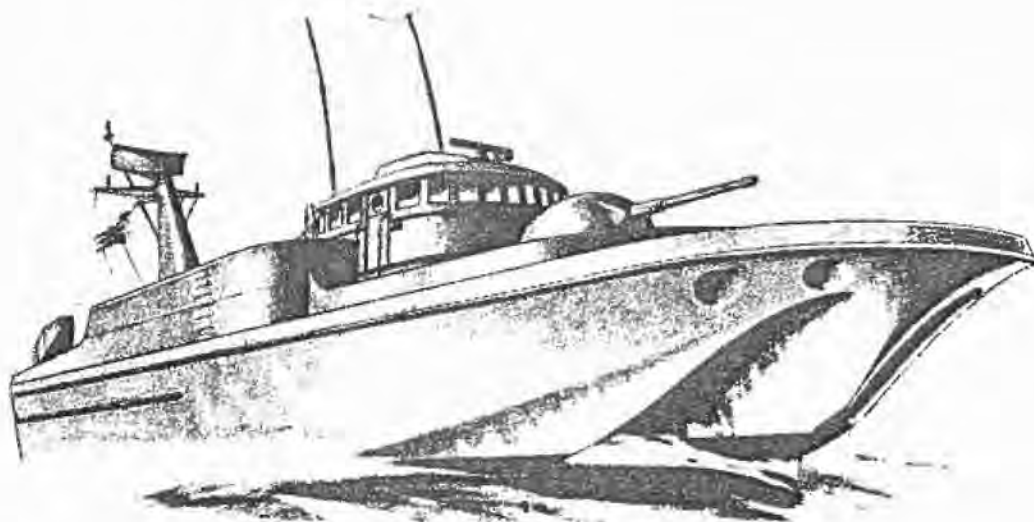
Fornylig er fartøjerne blevet ombygget til oliebekæmpelse, således at hver båd medfører dispergeringsvædske i to tanke, spraybomme, blandingsplader og flere hundrede meter flydespærringer samt det nødvendige beskyttelsesgrej. LVG-3 har allerede haft de første opgaver på dette område, første gang da en norsk tanker berørte grunden og mistede flere tusinde tons råolie. Senere har der været endnu et par aktioner mod olieforurening.

Ikke alle er bekendt med, at det er søfolk i flyvevåbnets uniform,

der sejler disse fartøjer, siger havnemesteren, der fremhæver den store støtte, man modtager fra søværnets institutioner. Det er denne støtte, der muliggør en hurtig indsats. Flyvestation Middelgrunden vil benytte denne lejlighed til specielt at takke Sundets Marinedistrikt og Søværnets operative Kommando for et fortrinligt samarbejde. (MST)

Norsk Paramaran-torpedobåd

En tidligere norsk søofficer, J.Tronje Lauenborg, har sammen med nogle teknikere udarbejdet konstruktionsplaner for en torpedobåd bygget efter Paramaran-princippet. De har fremstillet en model, der er blevet gennemprøvet i modeltankanlægget i Trondheim. Lauenborg mener, at den nye fartøjstype er et godt alternativ til marinens torpedobåde af STORM-klassen.

En norsk tegners opfattelse af en Paraman-torpedobåd

Paramaran-torpedobåden blev præsenteret for en gruppe eksperter i april, bl.a. medlemmer af De Sjøkyndiges Forbund og Norsk Veritas. Der blev vist film fra modeltank-prøverne, der var særdeles overbevisende. Paramaranen opfører sig stabilt i søen under høj fart - prøverne viste

tydeligt, at fartøjets bevægelser bliver roligere, efterhånden som farten øges. Den fra andre typer velkendte stampen i søen aftager, hvilket er af stor betydning for besætningens fysiske udholdenhed.

Paramaranen har vakt stor interesse i den norske marine, der står foran udskiftning af torpedobådene af NASTY-klassen. STORM-klassens skrog har hidtil været i forgrunden under overvejelserne, men man er overbevist om, at det ikke vil have tilnærmelsesvis de egenskaber i form af hurtighed og rolig gang, som Paramaranen lover. Med den karakteristiske skrogform skulle det være muligt at opnå 50 knobs fart praktisk talt uden stampebevægelser. Går man over til gasturbinedrift, mener konstruktøren, at en fart på ca. 75 knob er inden for mulighedens grænser.

Paramaran-torpedobåden kan i model-versionen medføre 4 torpedoer under dæk plus 4 i reserve, og den vil kunne affyre torpedoerne fra overdækket rum.
(MST)

Indland kort

Chefen for Søværnet har tilsluttet sig Sjøforsvarsstabens forslag om, at der fortsat sker en udveksling af norske og danske officerer til stabsuddannelse. Der imødeses atter til efteråret deltagelse af en norsk officer på Stabskursus for søværnet.

Under de igangværende forårsovelser har Flådestation Frederikshavn i perioden 9.-13.maj besøg af 43 enheder, nemlig 16 danske, 15 vesttyske, 8 norske, 1 hollandsk, 1 engelsk, 1 amerikansk og 1 canadisk. Den samlede besætningsstyrke er ca. 3.000 mand.

Det årlige kursus for orlogs- og flypræster arrangeres i år af flyvevåbnet. Det finder sted på Flyvestation Karup i perioden 13.-15. august. Kursusplan er under udarbejdelse.

En overkonstabel og en konstabel skal gennemgå et 6-ugers kursus ved Hærens Ingeniør- og ABC-skole i Farum i betjening af bulldozers og skrabere. Det sker med henblik på fremtidig tjeneste ved Flådestation Grønneidal.

Af Søkort-Arkivets årsberetning fremgår det, at der blev solgt 86.983 søkort i det afsluttede regnskabsår. Det var et par tusinde flere end året før. 57% af kortene var over danske farvandsområder.

Flådestation Frederikshavn har haft besøg af et halvt hundrede mand fra et Brigadestabskompagni fra Dronningens Livregiment. De fik en orientering og omvisning. Man har også haft besøg af det tyske forsøgsskib RUDOLF DIESEL.

Den årligt tilbagevendende træning for torpedobåde, fregatter, undervandsbåde og fly, "Bright Horizon 74", indledtes den 4.maj. Der deltager danske og vesttyske enheder og fly samt STANAVFORLANT. De danske deltagere er fregatten PEDER SKRAM, korvetterne FLORA og BELLONA samt undervandsbådene DELFINEN og SPÆKHUGGEREN.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste har præsenteret Forsvarsudstillingen 1974 for Forsvarskommandoens personel. Udstillingen indleder nu sæsonen med deltagelse i en lang række arrangementer landet over.

Udland kort

Yarrow-værftet skal bygge den engelske flådes nye Type 22-fregatter, der skal efterfølge LEANDER-klassen. De nye fregatter udstyres med EXOCET-, IKARA- og de nye SEA WOLF-missiler. Planlægningen af Type 22 har stået på siden 1967.

Efter anmeldelse fra tre værnepligtige om umådeholdent drikkeri i den svenske flådes skibe siger admiral Lundvall, at det er en tjenestefor-seelse at være påvirket under tjenesten, og at klagerne vil blive nøje undersøgt. Han tilføjer, at befalingsmænd, der i lange tider har skibet som hjem, må have ret til adgang til spiritus.

Sovjetiske forskere har konstateret, at der under Østersøen ligger tre kæmpemæssige havbassiner under hinanden. Det øverste består af ferskvand, det mellemste af mineralholdigt vand og det nederste af stillestående vand med stor koncentration af bl.a. brom, mangan og zink, der vil kunne udnyttes industrielt.

Det norske kystartilleri har nået et kritisk stadium, siger orlogskaptajn Roald H.Christensen. Nu må man vælge mellem modernisering eller begyndende nedlæggelse. I den kommende langtidsplan for søforsvaret er der

kun afsat 9% til kystartilleriet - og sådan har det været i mange år.

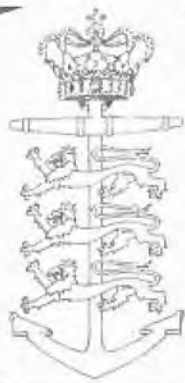
De britiske ubåde udstyres for tiden med den nye trådstyrede torpedo MARK 24 TIGERFISH, der er 21 ft lang og måler 21 inch i diameter. Efter betydelige konstruktionsproblemer har den nu været afprøvet flere hundrede gange med tilfredsstillende resultat.

Den 4. juni overtager den finske flåde den første af seks nye minestrygere, der bygges i Åbo. De har glasfiberskrog og følgende data: længde 25 m, bredde 7 m, displacement 90 t, maskinkraft 600 HK. Besætning 15 mand. Mindst to i serien bliver færdige i år.

Det privat-finansierede Great Britains Royal National Life-Boat Institution har i sin 150-årige historie reddet næsten 10.000 menneskeliv. Selskabet har 134 redningsstationer, 240 både og et budget på 2,5 mio.pund.

Den jugoslaviske regering har vedtaget en lov, der udvider adgangen for udenlandske orlogsskibe til at foretage reparationer o.l. på jugoslavisk søterritorium. Nu kan 5 mod før 3 enheder samtidig reparere i jugoslavisk farvand, men det skal til gengæld ske under jugoslavisk kontrol.

Thøstrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Nyt fra Søværnets Uniformsudvalg

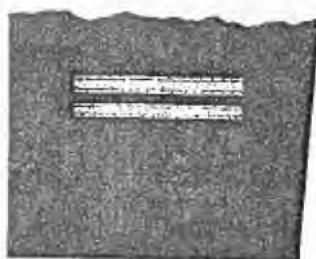
Med virkning fra 1. april er der sket flere ændringer på uniformsområdet. De er udarbejdet af Søværnets Uniformsudvalg og godkendt af Chefen for Søværnet.

Et længe næret ønske fra selvbeklædere er blevet opfyldt, da det er lykkedes at finde en fiks sammenrullelig nylonregnfrakke til en udsalgspris af ca. 55 kr. Frakken bæres uden distinktioner og er tilladt for alt jakkeklædt personel.

DISTINKTIONER PÅ UNIFORM

OVME 1

OVME 2

ME

Der er indført nye distinktioner til mekanikerpersonel. De er fremstillet af guldgalloner, 9 cm. lange og henholdsvis 1 og 0,7 cm brede. De gamle distinktioner vil være tilladt i en overgangsperiode til den 31.marts 1977.

Skydesløjfer til arbejdsjakker

OVKS 1

OVKS 2

KS

Skulderdistinktioner til arbejdsjakker for konstabelgruppen er indført fra samme dato. Omdistinktionering skal være tilendebragt inden 30.september. Distinktionerne lagerføres ved Flådestation Københavns Forsyningsafdeling således: Konstabler GF 8455-22-220-5536, overkonstabler II GF 8455-22-210-5537 og overkonstabler I GF 8455-22-210-5538.

Med henblik på at forbedre arbejdssikkerheden er der indført sorte sikkerhedssko. De udleveres til alt iklædt personel - første gang ved juli-indkaldelsen. Der udleveres et par sikkerhedssko i stedet for det ene par af de hidtil udleverede to par lædersko. Selvbeklædere kan købe sikkerhedssko i beklædningsudsalget.

Grå skindhandsker erstatter nu de brune, der udgår som reglementeret den 31. marts 1977. Hermed er der opnået værnsfælles ensartethed på dette felt, idet alle værn fremtidig vil bruge grå handsker.

Endelig er det bestemt, at vævede skulderdistinktioner skal benyttes, når hvid skjorte bæres, såvel på som udenfor tjenestestedet. Personel tjenstgørende i udlandet vil dog fortsat kunne anvende den til regnfrakken anvendte skydesløjfe med guldgalloner, når hvid skjorte er anlagt.

(MST)

Dansk vinder i NATO-konkurrencen

Den 22-årige Finn Strabo, Helsingør, vandt en af de tre hovedpræmier i en ungdoms-konkurrence udskrevet af SHAPE. Opgaven var at tegne en plakat over mottoet: I fredens og sikkerhedens tjeneste. 648 unge mellem 15 og 22 år deltog. Præmien var dels en rejse til Bruxelles og senere en to ugers rejse til USA.

På billedet ses Finn Strabo sammen med chefen for NATOs europakommando general Andrew J. Goodpaster, foran vinderplakaten på en udstilling i Bruxelles.

(MST)

Fregatten COMMANDANT BORDAIS

Ny fransk flådekommando

Frankrig er i færd med at styrke sin sømilitære indflydelse i Det røde Hav og Det indiske Ocean. Det skyldes dels et ønske fra regeringen om at imødekomme de arabiske oliestater, dels et ønske om at benytte de franske interesser i det store område.

Den franske flåde har opstillet en ny flådekommando, der skal dække området fra Djibouti ved Det røde Hav til det antarktiske Kerguelen Island og fra Vestafrikas kyst til Sumatra og det malajiske arkipelag, oplyser en talsmand for marinestaben.

Frankrigs mistillid til både den sovjetiske og amerikanske virksomhed til søs har fået den franske regering til at fremskynde udbygningen af den franske flåderepræsentation i Det indiske Ocean. Regeringen vil sikre sig imod at blive inddraget i de to supermagters interesser, som - hedder det - to gange i det sidste tiår har været på randen til at skabe en atomkrig.

Ligesom Storbritannien må Frankrig beskytte vejene over havet, siger man i marinestaben, men modsat England, der deler sin flådebase i Diego Garcia i Det indiske Ocean med USA, foretrækker Frankrig at klare sig alene. Den

franske flåde holder øje med de mindst 35 sovjetiske enheder, der med supermoderne elektronisk udstyr til stadighed sejler vandet tyndt i dette område.

- Vi er vant til at skygge sovjetiske skibe, siger man. Det gør vi i Middelhavet og andre steder. Således har vi nøje fulgt sovjetiske ubåde, der går meget tæt på Korsika.

Admiral Jean Schweitzer er chef for den nye flådekommando. Han har oprettet sit hovedkvarter om bord i flådetankeren LA CHARENTE, 26.000 t, der fornylig er blevet ombygget til dette formål. Det har flydæk for helikoptere og STOL-fly, overlegen bevæbning og et stærkt udbygget kommunikationssystem. Under sig har admiralen en snes missilbærende enheder, bl.a. atom-ubåden LE REDOUTABLE, den første af en serie på 5 med missiler af POLARIS-typen. Hertil kommer landgangsfartøjer, eskadriller af jetfly og en radiostation på øen La Reunion.

Frankrig har måttet reorganisere flåden i Det indiske Ocean efter tilbagetrækningen af de franske styrker fra Madagascar. Foruden LA CHARENTE er der ankommet tre fregatter, nemlig COMMANDANT BOURDAIS, VICTOR SCHOELCHER og BALNY, der kan være i søen i 45 døgn uden brændstoftopfyldning. Tre missil-enheder, ETOILE POLAIRE, LA MALOUINE og LA COMBATTANTE, er stationerede i Djibouti i det tidligere franske Somaliland. Her har også destroyeren LA DIEPPOISE og landgangsfartøjer med AMX-30 kampvogne base. Til rådighed er også en eskadrille af flyvevåbnets BREGUET-langdistancefly, der er udstyret til ubåds-bekæmpelse.

Depotskibet LA GARONYE er undervejs for at slutte sig til admiral Schweitzers flådestyrke. Det er blevet indrettet til værkstedsskib til brug både i havn og på havet. Alle skibe under hans kommando har fået nyt udstyr med henblik på sejlads i tropisk klima, bl.a. klimaanlæg. (MST)

Bedre tilbud til grønlænderne

Chefen for Søværnet har anmodet Forsvarsministeriet om at godkende et forslag til forbedring af de grønlandske orlogsgasters forhold.

Søværnet har i en årrække givet unge grønlandske mænd adgang til på frivillig basis ved Flådestation Grønneal at modtage en uddannelse til orlogsgast, og det er søværnets ønske, at dette tilbud kan opretholdes. Ordningen har dog ikke hidtil givet det ønskede resultat i retning af på frivillighedens grund at give nogle unge grønlændere en mere varig tilknytning til flåden.

Grønlands Kommando har derfor revurderet mulighederne for anvendelse af unge grønlandere og er kommet til den slutning, at tilbuddene må ændres. Man foreslår, at en af de i Grønland stationerede kuttere fortrinsvis bemandes med grønlandsk, menig besætning, og at kommandoen bemyndiges til at ansætte enkelte, egnede grønlandere som mekanikere ved Flådestation Grønnedal.

En forudsætning for dette forslags gennemførelse er, at der ansættes 2-3 lidt ældre grønlandske søfolk, for at de kan muliggøre den kontinuitet og erfaring, som er nødvendig for såvel kutterens ledelse som for de grønlandske orlogsgaster.

Chefen for Søværnet anmoder også ministeriet om retningslinjer for, hvorledes ansættelses- og lønforhold skal være for et sådant grønlandsk personel. (MST)

Indland kort

Ministrygningsøvelsen "Blue Harrier" er blevet afviklet i perioden 6.-17. maj med deltagelse af danske, norske og vesttyske enheder og NATOs stående ministrygningsstyrke "Standing Naval Force Channel". Øvelsen er navnlig foregået i Store Bælt og tilstødende farvandsområder.

En model af orlogsflådens sidste linjeskib DANNEBROG fra 1851 er blevet ophængt i Svingelbjerg kirke i Nordjylland. Den er bygget af modelbyggeren Marius Diget i Skagen, der har brugt 2.000 timer til arbejdet.

Controller of the Navy, admiral Sir Anthony Griffin, aflægger besøg ved søværnet i perioden 15.-19. maj. Han besøger Søværnets Materielkommando, Søværnets operative Kommando og Marinestation Sjællands Odde.

Den tyske forsvarschef, admiral A.Zimmermann, besøger sin danske kollega 27.-31. maj. Den 30.maj besøger han søværnet og skal bl.a. rundt på Holmen. Om eftermiddagen overværes øvelser i Sundets sydlige del om bord i DANEX-kommandoskibet.

Udland kort

Den indiske flåde er interesseret i de svenske ubåde af SJOORMEN- og A-14-klasserne. Der forhandles med Kockumværftet om bygning af en ubåd til 110 mio.sv.kr. og derefter flere bygget på licens i Indien.

100 mand fra 16 amerikanske Cost Guard-enheder har i New York fået overrakt 16 sølvpokaler fra den norske stat. De 16 skibe havde alle ydet fremragende indsats under eftersøgningen af overlevende fra to forliste norske skibe.

Ved retten i Koblenz havde en vesttysk værnepligtig anlagt sag mod forsvaret, der havde tvunget ham til at klippe sit skulderlange hår. Han påstod, at dette var forfatningsstridende, men tabte sagen.

Den svenske flådes øvelses-skonnerter, GLADAN og FALKEN, har indledt sommerens togter. De vil bl.a. besøge København, Nyborg, Gdynia, Edinburgh og Farsund. Siden fartøjernes søsætning i 1946/47 har 5.000 mand sejlet med dem.

Det kinesiske forsvar har fået nye uniformer, der havde premiere i Peking den 1.maj. Særlig opsigt vakte flådens uniformer, blå bukser, hvid skjorte med stor sømandskrave og røde distinktioner. Den erstatter den gamle gråblå uniform.

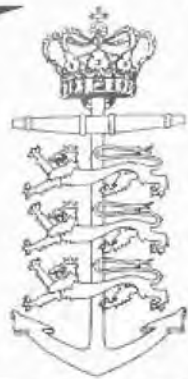
Sovjetunionen bygger for første gang et gasturbineskib til handelsflåden. Det sker på værftet i Nikojalev ved Sortehavet, hvor man har lagt kølen til det første af en serie fragtskibe på 35.000 t. Gasturbinerne yder 50.000 HK og farten er 25 knob. Skibet har fire dæk og kan laste f.eks. 2.000 biler.

Den britiske regering har bestemt, at flåden skal deltage i olieundersøgelserne i Nordsøen. Foreløbig er hjælpeskibene HECATE og HECLA ankommet for at indlede en række systematiske hydrografiske og geologiske undersøgelser i det britiske område.

Den sovjetiske isbryderflåde er ved at blive klargjort til at konvojere skibsfarten i Det nordlige Ishav. Det oplyses, at det lykkedes isbryderne at holde praktisk talt alle sovjetiske havne åbne sidste vinter. Det skyldtes ikke mindst isbryderen KIJEV, 22.000 HK, baseret i Leningrad, og søsterskibet VLADIVOSTOK i Det okhotske Hav.

Den franske flåde har afsluttet kontrakt med Rolls-Royce om levering af Olympus-gasturbiner til de nye C-70 korvetter. Nogle af gasturbinerne skal fremstilles på licens i Frankrig. Korvetterne får hver to gasturbiner plus franske dieselmotorer.

Thostrup

SØVÆRNS- ORIENTERING

Admiral Lange og general Pearson
modtager tamburkorpsets honnør.

Øvelse BOLD GAME afsluttet

Den 19. april startede årets første NATO-øvelse med deltagelse af enheder fra søværnet. Det var den årlige torpedobådsøvelse, der nu hedder BOLD GAME, og som så vidt vides er den ældste, større øvelsestype inden for NATO. Det var 24. gang, den gennemførtes.

Flere NATO-lande har deltaget i øvelsen i år, men kernen blandt enhederne har været: 8 tyske ZOBEL-klasse torpedobåde med to depotskibe, 6 norske torpedo/kanonbåde af SNØGG-, STORM- og TJELD-klasserne med et depotskib og 7 danske torpedobåde med depotskibet HENRIK GERNER, tank-

General Pearson overrækker vinderpokalen til det sejrende hold i svømmekonkurrencen.

fartøjet RIMFAKE samt MOBA.

Øvelsen, der var planlagt af Flag Officer Germany, var en blanding af våbentræning, torpedoskydninger og artilleriskydninger samt en række taktiske øvelser med deltagelse af fly fra Nordregionen og Storbritannien. Søværnets Flyvetjeneste deltog med Alouette-helikoptere. Øvelsesområdet strakte sig fra København til Håkonsvern og tilbage igen langs den norske vestkyst til Kiel, hvorfra den fortsatte nordover gennem de danske farvande til Frederikshavn med afslutning på Holmen. Forlægningsstrækningen var i lige linje ca. 1100 sømil. Med øvelsesstrækningerne blev det til ca. 3.000 sømils sejlads.

En af BOLD GAMES faser gennemførtes i tilslutning til en anden NATO-øvelse med dansk deltagelse, nemlig BRIGHT HORIZON, der startede primo maj og er en øvelse med deltagelse af større overfladeenheder og undervandsbåde. Ved disse fællesøvelser deltog også NATOs stående Atlantstyrke STANAVFORLANT. Fællesøvelserne fandt sted i Kattegat og Skagerak.

BOLD GAME sluttede på Holmen den 14.maj. Om formiddagen afholdtes gennemgang og øvelseskritik efter de sidste faser på vej mod København,

og om eftermiddagen fandt en samlet parole sted foran Søværnets Officers-skole med deltagelse af samtlige skibsbesætninger, i alt 8-900 vesttyske, norske og danske befalingsmænd og orlogsgaster. Paraden var for chefen for Nordregionen, den britiske general Sir Thomas Pearson. Desuden deltog chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral N.F.Lange, og Naval Deputy i C-in-C Norths stab, den norske kontreadmiral Owren. Søværnets Tamburkorps spillede før og efter paraden.

De to chefer udtrykte i deres taler til skibsbesætningerne tilfredshed med øvelsernes gennemførelse og nævnte den høje standard, personellets præstationer og det fortrinlige samarbejde, der havde præget de tre NATO-landes besætninger. General Pearson overrakte pokaler til de vindende hold i de fire konkurrencer, der var blevet gennemført under flådebesøgene i Kristianssand, Bergen, Kiel og København. Konkurrencerne var i svømning, kommunikation, fodbold og tovtrækning. Det danske hold fra Torpedobådsdivision 113 vandt tovtrækningen. (TBE)

Sejlsæsonen indledt på Margretheholm

Chefen for Flyvevåbnet navngiver PLEJADEN

Den 2.maj markeredes indledningen af sejlsæsonen på den traditionelt festlige måde på Søværnets Konstabelskole på Margretheholm.

Ca. 200 såvel civile som militære af alle grader og personel fra flyvevåbnet var mødt op på havnen, da chefen for søværnet ledsaget af chefen for flyvevåbnet kl.1630 ankom i admiralens chalup.

Blandt de fremmødte sås, foruden Søværnets Sejlsportsudvalg, repræsentanter for Søværnets Idrætsforening og Orlogsværftets Idrætsforening, formanden og sekretæren for Kongelig Dansk Yachtklub, direktør Høj Jensen fra Elvstrøm,

De første både efter standerhejsningen

repræsentanter fra Søværnets Materielkommando og Orlogsværftet samt sejlsportspressen.

Efter standerhejsningen overdrog chefen for Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste to kølbåde af Ynglingeklassen (længde 6,35 m, bredde 1,73, dybgang 0,9 m, sejlareal 14 m²) til chefen for søværnet, der videregav dem til chefen for Søværnets Konstabelskole, kommandørkaptajn A.Clausen, der administrerer alle velfærdstjenestens og søværnets sejlfartøjer i Københavnsområdet.

Med de to nye ynglinge har velfærdstjenesten nu stillet i alt otte af denne type til rådighed. Grundlaget for tildeling af de to sidste er den store interesse, der gennem de sidste tre år er oparbejdet for sejlsport incl. kapsejls på Flyvestation Middelgrund.

I sin tak til velfærdstjenesten for de nye fartøjer udtrykte viceadmiralen i lighed med chefen for Søværnets Konstabelskole glæde over den store udnyttelsesgrad af det til rådighed værende materiel såvel søværnets eget som velfærdstjenestens. Begge lagde vægt på den uddannelsesmæssige betydning, sejlsporten og kapsejls i øvelses- og fritid har for søværnets eget personel, og hilste samarbejdet med flyvevåbnet velkommen.

Inden den talstærke flåde på 6 folkebåde, 8 ynglinge og 3 trapezjoller stod ud på demonstrationssejls, navngav chefen for søværnet YD 81 POLARIS, og YD 82 blev navngivet PLEJADEN af chefen for flyvevåbnet generalmajor N.Holst-Sørensen.

Der er for alt personel mulighed for undervisning i sejlsport på Margretheholm hver tirsdag og torsdag kl.1615 til 1900. For kapsejlad-interessererede sejles aftenmatcher hver onsdag kl.1645 i trapezjolle, ynglinge og folkebåde. Henvendelse om anvendelse af fartøjsmateriel rettes til Søværnets Konstabelskole, lokal 2826.

Varselskud mod 41.000 t benzin ?

Den finske marinestab ser på en sag, der i sin yderste konsekvens kunne have medført et uoverskueligt resultat. Den 4.maj forfulgte kanonbåden KURKI det 41.000 t store tankskib TEXACO IOWA, der havde overtrådt de finske lods- og toldbestemmelser. KURKIs chef gav tankskibets fører ordre til at stoppe, men han fortsatte.

Under jagten udspandt der sig følgende signaludveksling: Tankskibets italienske kaptajn: - Hvad agter De at gøre? KURKIs chef: - Stopper De ikke, affyrer jeg et varselsskud! Kaptajnen: - Jeg gør Dem opmærksom på, at vi er lastet med 41.000 t benzin. KURKI: - Jeg vil udbede mig instrukser fra højere myndighed!

Herunder skete der heldigvis det, at tankskibet nåede udenfor finsk territorialfarvand, hvor det stoppede. KURKIs chef gik på siden og kommunikerede med marinestaben. Da tankskibet notorisk nu var på internationalt farvand, fik det efter en times tid tilladelse til at fortsætte til sit bestemmelsessted i USA.

Baggrunden for episoden er, at sømandsforbundet har erklæret blokade mod tankskibet, der sejler under bekvemmelighedsflag. Den indiske besætning om bord har en månedsløn på kun 400 kr., hvilket er en sjettedel af det internationale lønniveau. Konflikten medførte, at tankskibet blev nægtet lods, da det ville afsejle fra Skjødvi, hvor udsejlingen er vanskelig og risikabel. Sømandsforbundet har bebudet stærkere forholdsregler mod skibe, der under bekvemmelighedsflag anløber nordiske havne. (MST)

Indland kort

Fregatten PEDER SKRAM, minelæggeren MØEN samt torpedobådene SØHUNDEN, SØHESTEN, SØBJØRNEN og SØLØVEN aflægger 7.-11. juni uofficielt besøg i Gdynia. Styrken vil være under kommando af chefen for Fregateskadren, kommandør J.Stilling.

Sportsdykkere har ud for Sjællands Odde fundet et kæmpemæssigt anker, der utvivlsomt stammer fra slaget i 1808. Ankret er 6 m langt, og både det og tilhørende ring og stok er velbevaret. Nationalmuseet er underrettet.

Det tyske skoleskib SEUTE DEERN er på togt i danske farvande og har bl.a. besøgt Bornholm. Skibet ejes af pens. kommandørkaptajn Hans Engell, tidligere chef for GORCH FOCH. Han kunne ikke undvære søen, da han blev pensioneret.

Efter indbydelse fra Sveriges militäre Idrottsförbund har premierløjtnant O.B.Wiborg, løjtnant Ib Clausen og seniorsergent J.N.Johansen deltaget i et træningskursus i Karlskrona. Det samme hold deltager i kapsejladserne under den sømilitære femkamp ved Berga Orlogsskolor 26.-28. juni.

Udland kort

Det kinesiske forsvarsbudget er stadigt stigende og menes nu at have passeret 120 mia. kr. Navnlig hæren og flyvevåbnet moderniseres for tiden.

Flåden råder over 562 overfladeenheder og ca. 25.000 marinesoldater udrustet med få landgangsfartøjer samt 30 ubåde, hvoraf nogle nu har missiler.

Den nye amerikanske torpedo MUSTER MARK 48 A/U er formentlig verdens mest avancerede. Data: 6,20 m lang, diameter 0,533, vægt 1600 kg. Uofficielle data: radius 38.000 m, fart ca. 60 knob, dybde indtil 1200 m. System: akustisk kombineret med trådstyring.

Et sovjetisk fragtskib, der den 8.maj var på vej ind i Oslofjorden, nægtede at tage lods om bord. Sjøforsvarskommandoen blev varslet, men netop som et bevogtningsfartøj var klar til at afgå, vendte fragtskibet og sejlede ud af fjorden.

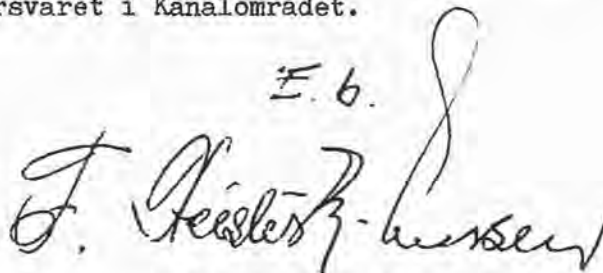
Den jugoslaviske flåde har indgået kontrakt med Rolls-Royce om levering af gasturbiner af typen PROTEUS til en ny klasse patruljebåde. Der er indtil nu leveret 240 PROTEUS-enheder til 10 landes flåder.

Den 8.maj passerede skib nr.400.000 gennem Panamakanalen, der blev åbnet i 1914. Det var et liberiansk fragtskib PENNSYLVANIA GETTY og be-
givenheden blev behørigt fejret af kanalmyndighederne.

Den islandske kystbevogtning har modtaget en 21 ft. norskbygget speed-
båd af typen SMUGGLER med en 140 HK jetmotor. Topfart med 4 mand 36 knob.
Den skal stationeres i et af opsynsskibene til brug under trawlerjagt.

De fire 2000 t fregatter, der bygges til den belgiske marine, skal
udstyres med Vosper Thornycroft stabilisatorer. Finnerne afpasses til
22 knobs fart og leveringen er begyndt. Fregatternes hovedopgave er at
styrke NATO-forsvaret i Kanalområdet.

F. b.

A large, stylized handwritten signature in dark ink, appearing to read 'F. Heisterberg-Andersen'.

F.Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet